

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

De inuocatione sanctorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

De inuocatione sanctorum.

¶ Iohannes Lonicerus. Caput .I.

Vbi est pax, unitas, amicitia, nō est opus mediatore, ubi uero lis, dissidiū, inimicitia inter duas ptes, illic op^o est litis cōpositore. Is ergo mediat q ex lite pacē &c. efficit, & oīno q partē læsam p se placat. Porro humanū genus &c. naturalr est pctō obnoxiiū &c. Op^o igit fuit aliq mediator, q mediū sese opponeret, hoī deū cōciliaret. Hō sibi deū placare nō poterat, cū ad aliud nihil nisi ad malū deflectere pron^o eēt. Deus ꝑo sol^o bon^o &c. citra ullū meritū nrm, pmisit nob recōciliatorē, utq certissimi essem^o cū iuramēto, testatus est Abrahamo, in semine eius futuram cunctis gentibus benedictionem.

¶ Theologus.

¶ Quæ enarraſti certiora sunt chřifidelib^o, q̄ ut hæſitationis quicq̄ admittāt. Certa nāq; fide exploratū habem^o tāetsi de^o absoluta sua ptāte, citra mediatorē remittere humani gn̄is noxā potuiſſet, & eo ipſo nullo interneniēte mediatore, potuiſſet etiā & illā q̄ ex pctō erat, in^o deū & hominē tollere inimicitia, diuina tñ iuſtitia, & poenalē, & condigna ſatisfactio deū dignā exigebat ſatisfactionē: cōdignā dico q̄ deo aliquid hoiem mediatorē exigebat nō minus acceptū exhibe^o, q̄ ei exola fuerat offeſa. Hęc ſane ſatisfactio, q̄a mediatorē exigebat, nō mō hoiem, uerū etiā oī puro hoiē, lōge ac in immēſum p̄ſtātorē, iccirco in ſemine Abrahæ, id ē in aſſūpta hūanitate, ea ſatisfactio pacta eſt. Quēadmodū legim^o, qm̄ ei^o liuore ſanati ſumus & dñs poſuit in eo iniq̄tatē oīm nrm. Proin^o Chřs nimitū ea rōne q̄ hō eſt, p̄fect^o dei & hoim mediator p̄dicādus eſt

¶ Deus nō eſt mēdax, nō uult promiſſionē iuramento cōfirmatā irritā fieri, uult autē ut ipſo fidam^o ſolo &c. Q^o ſi alios ſingam^o mediatores, ex his q̄ mortē oppetierūt. De^o nō eſt uerax iuramētū, & p̄miſſa ſunt irrita, qm̄ non plene bñdixit in ſemine ſuo omnes gentes?

¶ Si alios ſtatuerem^o nob mediatores, q̄ nō Chři uirtute ſz ppria autoritate quēpiā deo recōciliarēt, ex pditōis maſa p̄genitū. Profecto de^o uerax non eēt, promiſſaq; ſua irrita foret, quū nō ſatis in unico ſemine Chřo, ſed in ſemis

Caput primum.

**Cur gr̃a iusti
ficās dicatur
gr̃a recōciliās** nib⁹ oēs gētes bñdixisset. Demū grām iustificātem eo no
mine recōciliātē, nō iniuria uocādā supponim⁹, q̃ p eā p̃ci
pue deo recōciliat, ac in grām redit ipius. Quid ita? Profe
cto q̃a in ea nō min⁹ deo optio, maxioq; cōplacet, q̃ ei pec
cati displicebat ipictas. Hui⁹ aut gr̃æ donū Ch̃s (q̃ caput
est ecclie) nō tm̃ meruit oib⁹, uerū etiā et cōfert suis electis
q̃ propter ip̃e ap̃d apl̃m un⁹ d̃f mediator. Sct̃i x̃o & si hanc
grām obtinere possint, largiri tm̃ nequeūt, q̃ id Ch̃o pro
priū sit, p̃nt tm̃ eā nob ap̃d diuinā lib̃tatē suis p̃cibus impe
trare. Atq; ut ad assentiēdū huic ueritati aim inducas, nul
lāq; elabēdi rimā repias ex utriusq; testamēti scripturis eā
prop̃sius a principio probauim⁹. Hac igit̃ p̃missa uerita
te (euāgelicē nugator) sic tecū agim⁹. Paulo añ sic dixisti.
Is ergo mediat, q̃ ex lite pacē efficit, & oīno q̃ pt̃e lesam p̃
se placat. Id si recte asseueratū putes, dicas q̃so. Quid ergo
ap̃d te, p̃hibebit sc̃tōs, q̃ p̃ctōrib⁹ pacē, & placationē apud
deū impetrāt & exorāt, nōnullos sc̃darios sub Ch̃o pri
mo summoq; mediatore, appellari mediatores, q̃nquidē
ex Ch̃i meritis, hāc reuera grām assequuti sunt, ut depre
cātes exaudiri digni sint ut exauditi n̄e recōciliatōis coo
patores iure cēseant. Nū ob hęc aliq̃ ex pte, Ch̃i minora
tionē fieri causaberis? Profecto meo qdē aio nequaq̃, nisi
forte ad eā insaniā redact⁹ sis, ut gr̃æ Ch̃i plenitudinē ido
minui autumes, q̃a de plenitudine eius accepim⁹ oēs. Por
ro, qm̃ ea q̃ supposuim⁹, itē ea q̃ nūc collegim⁹, urgētibus
te scripturis, inficias ire neqs, in sc̃tis uel terrā incolētibus,
cur recusas eadē etiā fateri et admittere, in sc̃tis Ch̃o cōre
gnātibus? Profecto nulla rō est, q̃ obstrepere posses. Cete
rū ne nob forte apl̃i illud obiectes. Vnus est mediator dei
& hoīm Chr̃s Iesus, & ob id plures ponere mediatores.
Paulinæ doctrinæ prorsus aduersari, profusiorē tecū inie
re disputationē in aio est. Apl̃s, fundamētū (inqt) aliud ne
mo p̃t ponere p̃ter id qd̃ positū est, qd̃ est Chr̃s Iesus, an
huic refragat id, cui⁹ ip̃e testis est atq; affirmat Epheseos
sup̃ædificatos sup̃ fundamētū ap̃loꝝ & p̃phetay ip̃o sum
mo angulari lapide Ch̃o Iesu. An nō ex uerbōꝝ serie di

In parte pro
hemiali.

Sct̃i sub Ch̃i
sto secundarij
sunt mediato
res.

Iohan. I,

I. Thimo. ij.

I. Corin. iij.

Ephe. ij.

De inuocatione sanctorum.

scrimē cernis designari, inter fundamētū & angulārē eius
lapidē Ch̄m Iesum? Certo igit̄ argumēto colligim⁹, no-
bīq; psuadem⁹, p̄ter Ch̄m aliā q̄ddā ap̄loꝝ eē & prophe-
taꝝ fūdamētū. Forte dices, qd nā sit illd; Rūdem⁹ fidē eo
q̄ hęc & in p̄phetis & ap̄lis toti⁹ uitæ spūalis sit firmamē-
tū. Porro hāc fidē eādē fuisse in ap̄lis & prophetis satis cō-
stat, quū ap̄lis dicat, qm̄ hnt eūdē sp̄m̄ fidei, si at̄ eūdē sp̄m̄
fidei, eādē etiā fidē habebūt, neq; em̄ spūsc̄tūs autor ē dis-
sidij, sed unitatis. Iā hui⁹ fundamēti lapis angularis ē Ch̄s
Iesus. Cur ita; p̄fecto qa in Chrō utrorūq; fides cōnectit̄,
nēpe quē ap̄li nunciarūt uenisse, eūdē uētūꝝ p̄dixere pro-
phetaꝝ. Accipim⁹ ergo ex scripturis, p̄ter Ch̄m aliud qd
dā fundamētū, qd qdē sc̄dariū appellare nō uideēt absurdū
sup Chrō primario fūdamēto, utpote angulari lapide fir-
matū. Cui alludit & illud qd in Apocalipsi uidit Iohānes
in muro Hierusalē duodecim fundamēta, in qbus duode-
cim ap̄loꝝ noia erāt descripta. Rurs⁹ scriptū legim⁹. Vn⁹
est iudex uiuorū & mortuorū, un⁹ est deus, un⁹ est p̄ oim.
Obsecro an his pugnare putabis q̄ scripta sūt. Nā legim⁹
ap̄los sup duodecim sedes iudicatuos, xij. trib⁹ Israel. Si-
cut & illd;. Ego dixi dij estis. Et illd;. Abrahā ē p̄ oim cre-
dētū. Postremo ut redeam⁹ vn̄ digressi sum⁹, mltā id gen⁹
apparētis repugnātiæ in scripturis exēpla, diligens lector
facile inueniet. Quid ergo ipedit sub Chrō mediatore su-
premo atq; p̄stātissimo, q̄sdā inferiores & sc̄darios (quēad-
modū antea nō semel testati sumus) statuere mediatores,
imprimis quū dñs q̄serit uis; q se opponeret cōtra deū p̄
terra, id qd etiā secundū te saltē munus est mediatoris.

In ecclesia dei
duplex est fun-
damentum.

I. Corin. xij.

Apoca. xxi.

Matth. xix.
Psalm. lxxxij.

Ezech. xxii.

Lonicerus paulo post. Caput II.

Constituit de⁹ cū iuramēto filiū suū sacerdotē inæter
nū. Sacerdotis mun⁹ est orare, & interpellare p̄ po-
pulo. Ip̄e Chrūs uer⁹ est sacerdos, solus etiā interpel-
lator, p̄ter eū nemo, q̄ nullus iuxta ordinē Melchisedech
sacerdos esse p̄t, præter Christū saluatorē nostrū.

¶ Et si un⁹ Chrūs, rātæ sit tū dignitatis, tū authoritatis
interpellator, ut intercedēs nō possit aliquā pati repulsam

LONICE.

THEOLO

Caput secundum.

Iohan. xi. Nēpe cui exauditio pro sua debeat reuerētia, cuius sane
 rei sibi ipsi testis est, qm̄ ad p̄m̄ d̄t. Ego sciebā qm̄ sp̄ me
 audis. Esto unic⁹ ille Chr̄s (id qd̄ infra ueḡ nō est) tāti ui
 goris, tātāq; uirtutis sit interpellator, ut nō mō donū gr̄ae
 nob̄ ip̄tret, uerū etiā & idē ip̄e gr̄ae donū ip̄tial ac cōfes
 rat ip̄etratū, q̄ppe sub actiua ei⁹ p̄tate penit⁹ cōstitutū, hic
 oīa facile cū donam⁹, tū etiā ip̄i docem⁹. Nihil tñ est, q̄ mi
 nus possint eē (neq; em̄ repugnat ijs q̄ diximus) sub Chr̄o
 aliq; interpellatores n̄ri, q; gr̄adia nob̄ suis p̄cibus obtineāt
 (q̄ q̄ ea ip̄a p̄stare nequāt) b̄nficia. Deīn qd̄ sibi uult qd̄ tu
 postulas, si solus Chr̄s sit sacerdos sc̄dm ordinē Melchi
 sedech, etiā solus erit interpellator. Nūqd̄ soli⁹ sacerdotis
 mun⁹ dices orare pro pp̄lo, & nō poti⁹ ad uniuersos Chr̄i
 milites apl̄s Iacobus dicat. Orate pro inuicē ut saluemini
Iacobi. v. multū em̄ ualet deprecatio iusti assidua. Quid Salamō? quē
iiij. Regū. viij de tribu nō fuisse sacerdotali, sine cōtrouersia est, an is tū
 sacerdotis munere fungebāt, qm̄ in dedicatōe tēpli ad deū
 pro pp̄lo prolīxiore habuit orationē? Quid ergo mōstri ē
 q̄ tā sophistica argutia infers, p̄ter Christū neminē eē in
 terpellatorē, q̄ sacerdotis mun⁹ sit orare, & interpellare p̄
 pp̄lo. Rursus illius sacerdotij, qd̄ est sc̄dm ordinē Melchi
Psal. cxix. sedech, sine cōtradictiōe apud Christū residet plenitudo.
 Porro ad hoc sacerdotiū ptinet, nimis illi⁹ b̄ndictiōis mu
 nus, q̄ ex uino Chr̄i cōficīt sanguis, de q̄ id apl̄s, Calix (in
I. Corin. x. q̄) b̄ndictiōis, cui b̄ndicim⁹, nōne cōicatio sanguinis Chr̄i
 est & c̄. Rursus Chr̄s ex hoc mūdo discessur⁹, ut sponsae
 suae eccl̄iae, pign⁹ relinqueret charitatis p̄petue, quādā sui
 sacerdotalis muneris p̄ticipationē discipulis cōicauit. Ete
Lucā. xxiij. nim cū diceret, hoc q̄tiēscūq; feceritis i mei memoriā facie
I. Corin. xi. tis, tūc sane eos sui sacerdotij ministros instituit & uicari
 os, Nēpe q̄ eādē (ut oblationē interim p̄termittamus) sal
 tē cōsecrationē cū Chr̄o eēnt cōfecturi. Quorsum (in q̄s)
 hāc tendūt? Certe nō alio, q̄ ut nulla spes fugae tibi relin
 quat. Quid ais? Nōne hui⁹ cōsecratōis mun⁹ apl̄s a Chr̄o
 relictū apud scripturā ad sacerdotiū ptinet, sc̄dm ordinē q̄
Gene. xliij. dē illius Melchisedech, Qui hui⁹ sacramēti typū expresse

De inuocatione sanctorum.

rit: Hæc cū ita se habeāt, eaq; inficias ire nequeas. Profes- Hebræ. vii.
cto ipsa te cōpellit necitas, ut dones uel inuitus, sub Chrō Sub Christo
summo sacerdote, etiā & alios scdm ordinem Melchise- alij sunt ueri
dech ueros eē sacerdotes, qñquidē eādē cū Chrō cōsecra- sacerdotes.
tionē cōficiāt. Quid ergo adeo oblit^o es pudoris? ut præf
Christū, scdm ordinē Melchisedech blateres sacerdotem
eē neminē, ut ijs q sunt in numere beatorū relati, interpel-
lationis munus adimas?

¶ Qz q̄ & nos uere scriptura cū Chrō et reges, & sacer- LONICE
dotes cōstituatur, q & possim^o alter pro altero orare. Ceterū continuo ad
de his q in Christo dormierunt, nō de huius uitæ peregrin- præcedentia.
nis hic agimus.

¶ Egregia sane fabula, Tu tñ uelim eū scripturæ locū THEOLO
nob indicares, q nos cū Chrō uere sacerdotes instituerit.
At habeo & subolet (ut mea fert opinio) qd Lutheranorū
more dictur^o sis, nēpe diuū Perrū id insinuassee. Scribit nā
q, Vos genus electū, regale sacerdotiū, gens sc̄ta. Præcla
ra uero (ita me de^o amet) & Martinianis technis & nenijs I. Petri. ij.
nō iniuria, annumerāda probatio, nēpe cui familiare satis
est id qd in scripturis uniuersitati tribuit ad quāuis eius p
tē temere cōtorq̄re. Atq; ut id magis p̄spicuū euadat, exē
plū subiiciam^o. Neminē citra p̄ctm̄ posse uitā agere, sa-
cræ liter eite^{re} atq; ite^{re} phibēt ac docēt, talibus ex scriptu-
ris mox quēlibet iusti hoīs actū (q̄ppe q ad iusti ptinet uis-
tā) etiā optime factū p̄ctm̄ eē. Martinus astruere nō ueret
Quis uero ita est stupidus, q nō uideat, q̄ hoc sit alienū a
sacris literis, & nō tā refellēdū, q̄ cōtēnēdū. Audi qd san- Confutaf. ere
ct^o Iosaphat testef. Sic faciētes (inqt) nō peccabitis. Idē re- ror Martini.
ferf apd Perrū, Hec em̄ (inqt) faciētes, nō peccabitis aliqñ ij. Para. xix.
Deniq; & ipsa æterna sapiētia eādē depromit sniam. Qui ij. Petri. j.
opant (inqt) in me, nō peccabūt. Eiusdē gñs & illud Iohā Ecclē. xxiii.
nis. Ois q natus est ex deo, p̄ctm̄ nō facit, qm̄ semē ei^o ma I. Johan. ij.
net in eo, & nō p̄t peccare, qa ex deo natus est. Quæ uerba
dius Aureli^o Aug. discuties dt. Et qdē nō p̄t peccare, qa
charitas scdm quā natus ex deo est, nō agit p̄perā, nec cog-
gitat malū. Atq; hæc nō alia de cā prolixiori p̄fecim^o ser-

Capitulum secundum.

mone, quod ut magis innotesceret, Martinum toto (ut aiunt) caelo errare, et non semel in eadem parte peccare, in idem quodque uitiu sepe impingere. Vt ei ex scripturis prope intellectis, intulit que uis iusti hominis actum esse peccatum, ita suo more, ob applica uerba quod modo recitata sunt tale eiusdem momenti conficit racionem uos estis genus electum, nemo ergo uerum electus non est. Item uos estis genus sancta, quod ergo uestrum sanctus non est. Praeterea cum sitis regale sacerdotium, necesse est omnes uos iuxta esse reges & sacerdotes. Porro si ea argumentandi uia placet, etiam et mulieres sacerdotes instituam, ut pariter sacra faciant atque uiri, quod omnino sensum absurdum esse constat, et ne auditum quidem. His accedit, apostolum & prophetam inter se pugnare, si mulieribus sacerdotum ius concesserimus. Legimus namque, Labia sacerdotis custodiunt sciam, & legem domini requirunt de ore illius. Apostolus quoque ait, Mulieres in ecclesia taceant, non enim permitto eas loqui &c. docere aut mulierem non permitto, sed esse sub silentio. Quid habes quod ad haec respondeas? A deo ne apostolum prophetam contrarium arbitraris, ut quod hic iubet, ille uetet? Hic populum ad sacerdotes mittit, ut ab eo legem domini requirant, ille sacerdotes tacere cogat? Verum si huius minus placet, necesse est ut sacerdotalis honoris gradum, mulieribus auferas, nisi forte eas dei Priapi sacris praesse uolueris, ibique eas sacerdotum munia obire, de quod quidem sacerdotio scriptum legimus. Rex Asa matrem suam amouit ne esset princeps in sacris Priapi, & in loco eius quem consecrauerat. Et iterum. Sed & Maatha matrem Asa regis, ex angusto deposuit impio, eo quod fecisset in loco simulacrum Priapi, quod omne contriuit, & in frustra comminues, combussit in Torre Cedron. Porro quod est ecclesia, tale nimirum in ea plerumque solet esse sacerdotium. Vos autem Lutherani sacra prophanamque miscetes, quicquid usque sacri est uiolatis & tamquam sancte castimoniam publici hostes, etiam uirgines deo dicatas tam religiosis quam laicis passim uiris coniugitis, & sub uerutis mimoniamque imagine impuritatibus, aut potius (quod magis molestum est) lustris omnibus obicitis proficitisque quatenus deo Priapo, uenerique dignus instituere honor. Quare mea sententia, quod alios (ut estis impudenterissimi) Papistas dicitis, non immerito Priapisticum nomen & uos agnoscere debetis, nepe

Mulieres non
sunt sacerdotes

Malach. h.
I. Corin. xiiij.

iii. Reg. xv.

ii. Para. xv.
Inuestio.

De inuocatione sanctorum.

aplicā, aut (ut uſa fert opinio) Papifticā eccleſiā (ruptis oib⁹
 bus pudoris & modeſtię uinculis) ſubſannātes, uos Priapi
 ſticā inſtitutis ſynagogā. At obiicies forſitan Luthe. nūq̄
 fuiſſe illi⁹ ſnię, nec docuiſſe, mulieres uiroſq̄ ex eę eē ſacer
 dotes, ſic em̄ ſcribit. Sacerdotes q̄q̄ ſum⁹ in eternū &c. q̄
 p̄ ſacerdotiū digni ſum⁹ apparere, p̄ alio orare, & nos in
 uicē q̄ dei ſūt docere, hec ſacerdotis officia ſunt. Hęc ſunt
 Luth. ſba, p̄ſpicuū at̄ ē, mulieres ad docēdū minie eē ap
 poſitas, q̄re ap̄d Luth. nec ſacerdotes eē p̄nt, ueꝝ ſacerdo
 talis dignitas ad oēs uiros ita ſeſe extēdit, ut oēs iuxta ſint
 ſacerdotes. O egregiū Luthe. patrociniū. Profecto nihil
 neq̄ digni⁹ neq̄ apti⁹ p̄t dici q̄d faciat p̄ Luthe, q̄ propter
 merito ſcelicē ſe iactet, q̄ talē ſui emētiti ſacerdotij nactus
 ſit tutorē, adeo ſuis morib⁹ doctriſq̄ cōueniētē. Vtigit
 ſitatē ī his p̄adam⁹, Petr⁹ apl⁹ ſuū ſbū ex ueteri lege de
 ſumpſit, in q̄ dñs ſic dixit. Et uos eritis mihi in regnū ſacer
 dotale et gēs ſctā. Mō ſatis cōptū ē, tria illa officia (q̄ Lut.
 teſte peculiari⁹ ſacerdotū ſunt) etiā in ueteri lege p̄tinuiſſe
 ad oēs pios & iuſtos uiros, nec tñ lex aleq̄ten⁹ oibus ſacer
 dotij honorē tribuit. Nā ſi ap̄lo credim⁹, Ex Iuda ortus ē
 dñs nr̄, in q̄ tribu nihil de ſacerdotib⁹ Moſes locut⁹ ē. Fri
 uolū ergo & ridiculū ē, aſſerere oēs uiros uere eē ſacerdo
 tes, ob ea p̄fertim officia, q̄ nō ſacerdotib⁹ tñ, uerū etiā &
 iñs q̄ ſacerdotes nō ſunt, citra diſcimē cōia ſunt. Poſtremo
 tota lex ſp̄ ſacerdotes ſegregauit a reliq̄ pp̄lo. Inter duode
 cim nāq̄ tribus una leuitica ſacerdotio fungebat. Qua er
 go frōte q̄ſpiā ex ſbō Petri apl⁹ (q̄d ex lege ueteri aſſūptū
 ē) colligere conabit, oēs uiros ſine diſcimē eē ſacerdotes

Priapistica sy
nagoga.

Lib. de libert.
christiana.

Non oēs uiri
ſūt ſacerdotes
Exodi. xix.

Hebræ. vii.

Cap. III.
LONICE.
cōtinuo poſt
prædicta.

PAulus ad Roma. Iuſtificati (inqt) p̄ fidem, pacē habe
 mus ad deū, p̄ dñm noſtrū Ieſum Chriſtū, p̄ quē ac
 ceſſum habemus per fidē in grām iſtā, in q̄ ſtamus &
 gloriamur in ſpe glorię filioꝝ dei, Audimus p̄ Ch̄m no
 bis acceſſum eē ad deū, non per ſanctos.

¶ Haud dubitamus Chriſtum unicū eſſe illum media
 torem, citra quem nulli prorsus hominum ullo pacto ad
 deum pateat acceſſus, An quæſo hac de cauſa, nullus

THEOLO

Caput tertium.

orādi pro nobis locus sctis relictus est, ut p eos tāq media
tores iter & accessum habeam⁹ ad Christū, p Chr̄m ꝑo ad
deū: qñ quidē & ipsi deū p nobis deprecātes, sub Christi
noīe id agūt, q se exaudiri digni fuerint, ex Christi nimis
meritis hāc grām assecuti sunt. Porro si p solita tua impu
dētia, hāc ificias ire tibi aiūs nō desit, apire habebis ac oñ
dere, ubi nā scriptū sit per sctōs nō esse nobis accessum ad
deū, q̄ adeo in totum damnas.

LONICE
continuo ad
præcedentia.

¶ Qui proprio filio suo nō peccit &c. quō etiā cū illo
nō oīa nobis donauit &c. Si Chr̄s nobis donatus est, er
go & nobis oīa q̄ Christi sunt, donata sunt. Chr̄s est dñs
oīm creaturaz, mortis, inferni, & diaboli, sic & nos p fidē
sumus domini omnium cū Christo.

THEOLO
Lucæ. xxiiij.

¶ Scriptū est, nōne hāc optuit Christū pati, & ita intra
re in gloriā suā, Chr̄s itaq; donec p resurrectionē, mortē
triūpharet, nūdū ut hō, mortis dñs p̄dicādus erat, qñ hāc
ei adhuc dñatura erat, eiusq; impio adhuc subiaccere oport
tuerat, id qd manifeste exprimere uidef ap̄ls, dicēs. Mors
illi ultra nō dñabit. Quānā ergo rōne, nos miseri, mortis
dñi dicemur, cuius tā duz euadere aut declinare nequus
imperiu? Quō dñi inferni quē adeo expauescimus? Quō
dñi diaboli, cū q̄ iuge certamen hñtes, sæpe succūbimus?
Sūt igit cū Chr̄o nobis eaten⁹ donata hāc oīa, q̄tenus cū
Chr̄o donata est nobis charitas, p quā ad nostrā salutē, uti
possumus hīscē incōmodis seu aduersis, sicut scriptū ē. Di
ligētibus deū, oīa cooperant in bonū. Quapropter & cha
ritas mortē amplectit, eo q̄ hāc uia aut ostiū potius sit ad
uitā btām. Quū ergo hāc ita sese habeant, blasphemia p
fecto est nō mediocris, & res Lutheranis deliramētis iure
asscribēda, dicere, nos tot calamitatib⁹ obnoxios, horz pa
riter cū Chr̄o esse dños. Eni uero Chr̄s ubi a mortuis res
surrexit, de his oībus triūphauit, & ita in gloriā suā se rece
pit. Quare nō iniuria oīm horz dñs cēsendus est, id qd si
mul ac resurrexisset, ipse testatus est qñ dicebat. Data est
mihi oīs ptās in cælo & in terra. Nos uero q̄ caducam ac
mortalē ætatē hic transigimus, ancipiti periculo ab aduer

Roma. vi.

Roma. viij.

Matth. xxviij

¶ Scriptū est, nōne hāc optuit Christū pati, & ita intra
re in gloriā suā, Chr̄s itaq; donec p resurrectionē, mortē
triūpharet, nūdū ut hō, mortis dñs p̄dicādus erat, qñ hāc
ei adhuc dñatura erat, eiusq; impio adhuc subiaccere oport
tuerat, id qd manifeste exprimere uidef ap̄ls, dicēs. Mors
illi ultra nō dñabit. Quānā ergo rōne, nos miseri, mortis
dñi dicemur, cuius tā duz euadere aut declinare nequus
imperiu? Quō dñi inferni quē adeo expauescimus? Quō
dñi diaboli, cū q̄ iuge certamen hñtes, sæpe succūbimus?
Sūt igit cū Chr̄o nobis eaten⁹ donata hāc oīa, q̄tenus cū
Chr̄o donata est nobis charitas, p quā ad nostrā salutē, uti
possumus hīscē incōmodis seu aduersis, sicut scriptū ē. Di
ligētibus deū, oīa cooperant in bonū. Quapropter & cha
ritas mortē amplectit, eo q̄ hāc uia aut ostiū potius sit ad
uitā btām. Quū ergo hāc ita sese habeant, blasphemia p
fecto est nō mediocris, & res Lutheranis deliramētis iure
asscribēda, dicere, nos tot calamitatib⁹ obnoxios, horz pa
riter cū Chr̄o esse dños. Eni uero Chr̄s ubi a mortuis res
surrexit, de his oībus triūphauit, & ita in gloriā suā se rece
pit. Quare nō iniuria oīm horz dñs cēsendus est, id qd si
mul ac resurrexisset, ipse testatus est qñ dicebat. Data est
mihi oīs ptās in cælo & in terra. Nos uero q̄ caducam ac
mortalē ætatē hic transigimus, ancipiti periculo ab aduer

De inuocatione sanctorum.

sarijs mille dolis, mille nocēdi artib⁹ in nos armatis oppu-
gnamur, atq; cū eis cōtinuū nobis bellū est, nēpe q̄ mētes
nostras telis igniferis, letaliq; tinctis ueneno, moliāt cōfi-
gere. Quocirca in hac uita dñi eorū dici nō meremur, cum
hoīs uitā, nō triūphū, sed militiā dixit, Btūs Iob miles ipse Iob. vii.
inuiētissimus, nedū exercitatissimus, Iccirco blasphemīæ
obnoxius es, q̄ mortales Chrō cōferre ueritus nō sis. Nō
em̄ tale in hac uita nos manet dominiū, sed in alia, qñ tāq̄
cohæredes Christi, in æterna recipiemur tabernacula.

¶ Id qđ clare docet apls Paulus, Oīa (inqt) uestra sunt, LONICE.
siue Paulus, siue Apollo, siue mūdus, siue uita, siue mors, cōtinuo post
&c. Proinde ex eo Pauli sic infero. Petrus, Paulus, Aug. prædicta.
Bernar. & oēs dei sc̄ti sunt nři, ergo nos ipsis maiores eri-
mus qui per fidem Christo adhæremus.

¶ Hoc in loco plane deliras, & uigilās (ut aiūt) somnias THEOLO
Sermo em̄ in p̄sentia nobis est de his dei sc̄tis, q̄ æternā
bitudinis palmā iā acceperūt, qđ & tu fassus es cū diceres
Cæterū de his q̄ in Chrō dormierūt, nō de huius uitæ pe-
grinis hic loqm̄r. Hoc at̄ loco aplm̄ citas de his loquētē
q̄ hanc mortalē uitā agūt, Proinde nō male tibi q̄drat, mē
dacē memorē eē optere, q̄ alijs subinde petulanter obie-
ctas. Rursus si nos coelicōlis p̄feras, & nos futuros eis ma-
iores (cuius sniæ te eē nō p̄cēnitet) rñde q̄ te rogo, & dilē-
ma, q̄ proponā enoda. Aut em̄ eā supeminētiam & ptā-
tis p̄rogatiuā nos in terris assequemur, aut in cœlis. Si i ter-
ris, maiores ergo sum⁹ militāter, q̄ erim⁹ beati in cœlo tri-
umphantes, q̄ p̄absurdū eē iuxta saluatoris nostri uocē fa-
tis cōstat. Sic em̄ nos instituit. Qui minor est in regno cœ-
lorū, maior est illo, Iohannē intellige Bapti. Si uero alterū
dederis, dic obsecro, quō tūc diuina iustitia reddet unicui⁹ Matth. xi.
q̄ iuxta opa sua, si nos fide torpētes oscitantesq; b̄tis p̄ficia
mur in cœlo, q̄ Chrō fide admodū adamantina sp̄ adhæse
rūt. Fortassis & nos gloriosæ dei matri añponis, nec non
apls ecclīæ fundamētis, quū tñ (ap̄lo teste) ipsi primicias
spūs acceperint in terris, q̄s etiā sēsturos sup sedes duode-
cim tribus Israel iudicatueros legimus; Proin̄ hæretica &
c

blasphema est illatio, quā ex apostolo hic colligis.

LONICE ¶ Nos nō sumus eorū, sed ip̄i sunt n̄ri. Quid est n̄ri, nisi continuo ad subpt̄ate n̄ra, sub nostro d̄n̄atu? Vult eī nos d̄n̄ari Cephę præcedentiā. Apollini, mortī, uitę, inferis, Chr̄s est d̄ns noster, cæteri sub Chr̄o sancti nō itē, aliq non eēt idē deus & d̄ns oīm.

THEOLO ¶ Quousq; inuolues sn̄ias sermonibus impitis, scripturaz deprauator? Qñ harz neniāz te capiet facietas? Cæterū ut rē paucis aperiamus, linguāq; tibi occludamus, nec nō tuis nugis satisficiamus, qbus multos in fraudē & pericula illicis, deliramenta tua ad summā colligere in aīo est,

I. Corin. iij. Primū ut ex animi sn̄ia delirares, nosq; cū Chr̄o parit̄ oīm eē d̄nos oñderes, illud citasti apl̄i. Oia n̄ra sunt, siue Paul⁹, siue Apollo. Deinde ex eisdē uerbis Petrū et Paulū eē nostros collegisti, His iactis fundamētis, extēplo iferēdū duxisti ap̄lorz nos eē d̄nos. Qz ꝑo has nugas sup uno apl̄i ꝑo bo fundaueris, q̄ inqt, Oia uestra sunt & c̄. satis cōstat ex ijs q̄ iā diximus. Reliquū ergo est discutere apl̄i uerba, q̄ p̄acto ip̄e ea itellegerit, an tuo subscribat iudicio. Neq; em̄ id difficile ē uiderē, siqdē apl̄s declarās seip̄m. cōtinuo subiecit Sic nos existimet hō, ut ministros Chr̄i et dispēsatores my-

I. Corin. iij.
I. Cor. iij.
h, Corin. xi. sterioz dei, Et iterz, Quid est Apollo? qd uero Paulus? et r̄ndens, ministri inqt eius, cui credidistis, Et alio loco. Ministri Christi sunt & ego. An nō cōspicis mō apl̄m, dum Corinthijs scriberet, Oia uestra sūt, siue Apollo, siue Paulus & c̄. de ecclesiastico ministerio mētionē fecisset; quū peculiariē exprimat seip̄m, aliosq; ap̄los nō n̄ros, sed dei esse ministros. An ꝑo apl̄s uoluit Corinthios (id qd tibi mirū

I. Corin. vi. in modū pbat) ap̄lorz statuere d̄nos? q de se ad eosdē scribit. Ego sub nullius redigar pt̄ate, qnetiā et eidē cōminat.

I. Corin. iij. dicēs, Quid uultis, in uirga ueniā ad uos, an in charitate et spū māsuetudinis. Rursus apl̄i sunt pastores n̄ri, iudices & aduocati n̄ri, medici, p̄positi, doctores, pedagogi n̄ri, an ea de cā sūt absolute n̄ri? ut hoc obtēto mox iferas, ergo nos sum⁹ eorū d̄ni? Nū quis suo d̄nat̄ pastori, nū subditi, iudici, aduocatis, & p̄ronis cliētuli, medicis egroti, p̄positis subiecti, pedagogis doctoribusq; discipli d̄nant? Quis ita ifanis

De inuocatione sanctorum.

ut ea sentiat? Preterea fac ita eē, sicut certe res ē, ut in spūa
lib^o dispēsandis, ecclie apli sint ministri, nō tñ chřifideles
eo noie, mox aploꝝ dñi cēfendi sunt. Ceterę hęc si more
tuo negaueris, dic age, qd iuris, qd ptātis, qd deniq; impñ
in aplos habuere chřifideles, q̄s tu sōnias eis dñari? Eqdē
nō uideo, neq; tu alid (ut arbitror) noiare poteris, q̄ ptātē,
p loco & tpe, ab eis dei mysteria exigēdi, nēpe q̄ dispēsa
tio in salutē fideliū ē aplis diuinit^o cōmissa, Hoꝝ sane dis
pēsandoꝝ apls se fatei debitorē, Necesitas (inqt) mihi in
cūbit, uæ mihi si nō euāgelizauero. Necesitas at hęc, nō
ab hoibus, sed a deo p̄cipue nata ē atq; iposita. Sit ergo pe
nes chřifideles ius exigēdi mysteria ab aplis, cedatq; in no
strā salutē eoꝝ ministeriū, an iccirco ipi sūmi dei ministri,
mox erunt nri serui, nos v̄o eoꝝ dñi: q̄ppe q̄bus eregione
obtepare obligamur, ut dei ministris nō nris. Quis eī ad
nram salutē eoꝝ terminei tēdatq; ministeriū, nō tñ ido nri
sed dei p̄cipietis, in hoc serui dicēdi sunt & ministri, nēpe,
de q̄bus nob p̄scriptū ē, Obedite p̄positis ur̄is. Quenā er
go ē illa ptās nra dñatiua in aplos, quā tu ad cœlū usq; at
tollis: quā adeo nugis ornas. ne dicā oneras, ut mōtes ptu
rire credas. Iā qa tibi nihil nō ex scripturis oñdi, itegrū ē,
tuū p̄fecto fuerit, q̄ primū apire ac docere, ubi uel Chrs
uel Paul^o uoluerit nos dñari Cephę & Apollo, q̄ si id effi
cere nequeris, desine tādē sc̄tis incessere, nec defrauda eos
debito honore. Postremo de angelis dt apls, Nōne oñes
sunt administratorij spūs in ministeriū missi, p̄p̄t eos q̄ hę
reditatē accipiūt salutis: Neq; tñ iccirco angeli i cœlo triū
phātes, nri fiūt serui, q̄si nos eoꝝ cōstituamur dñi. Quę eī
ptās nob i eos ē aut p̄mittit? Habes mō q̄rsū spectāt & q̄r
sū te redigūt tuę uanissimę ieptię, & qb^o te imergūt absur
ditatib^o, imo i manifestas te p̄cipitāt cōtradictōes, & q̄ ma
gis hoc patere possit, tale tibi p̄ponim^o dilēma. Nos p̄ fidē
inqs sum^o dñi oīm cū Chro, dein addis, Chrs ē dñs nr̄, cę
teri sub Chro sc̄ti nō itē. Huius v̄o negatōis cām cōtinuo
adiungens, alioqn inquis non esset idem deus & dñs oīm
Tua igitur sentētia, si quispiam ex Lutheranorum grege

I. Corin. ix.

Hebræ. xiii.

Hebræ. I.

Caput quartum.

uaniſſimo, abſoluto ſermōe, nos miſeros ſtatuat cū Chrō
oim dñs, ſctōꝝ ſcꝝ mūdi mortes &c. eo euētu nullo mō
diuina ledit maietas, nō uiolat eius dominiū. Verū ſi qꝛ re
ſtricto ſermone dixerit ſctōs Chrō cōregnantes, dñs ho
minū in terra degētū, mox cōmiſſum eſt crimē leſæ maie
ſtatis diuinæ, mox unitas dei tollit, mox nō eſt unus deus,
& dñs oim. Nō poſſum equidē nō mirari, q̄ te intēperies
teneat, ut hęc tibi pſuadeas. Profecto nec delirus ſenex,
nec garrula, nec temulēta anus talia ſomniaret, tm̄ abeſt,
ut quiſpiā fidē adhiberet

¶ Lonicerus cōtinuo ad pꝛecedētia. Cap. III.

LONICE

NOs poti⁹ exaudiet q̄ illos, etiā ſi pro nobis orarent,
q̄ fugere ad ſctōs certiffimū ſit argumētū deſpera
būdi de bona dei uolūtate, bñficentia & miſcētia.

THEOLO

¶ Hic ad noua pinde atq; pigmei & nani faciūt, confu
gis arma, qbus par eē etiā ſi te rūperes minime uales. Euol
ue ſcripturas, fige mētis oculos in eis, & nihil inuenies qd
deſideres. Nonne ſic ſcriptū eſt? Spūs adiuuat infirmitatē
nr̄am, nā qd oremus ſic ut optet neſcim⁹, ſed ipſe ſpūs po
ſtulat (hoc ē poſtulare nos facit) pro nob, gemitib⁹ inenar
rabilibus inſpirando, uotū deſideriūq; poſtulādī, ut opor
tet quale publicano uſu ueniſſe, euangelica refert hiftoria

Roma. viij.

Quare actus ipſe orandi meritorius eſt, nepe q̄ a uirtute re
ligionis, ſpūſctō motore, ac pene eius iuſtinctu, ac impul
ſu proficiſcit. Atq; hęc q̄ diximus nō alio tendūt, q̄ ut nō
ignoremus, ipm dñm deū in cōferēdis ſuis bñficijs, ita cō
cinne & nō citra ordinē, etiā reſpicere ad diſpoſitionē, ani
mūq; eius pro q̄ fundit orō, nedū ad ipſi⁹ interpellantis in
ſtantiā. Dicit nāq; ipſe dñs oīpotens. Ad quē aſpiciā, niſi

Eſaiæ. lxvi.

ad paupculū corde, & tremētē ſermōnes meos. Huc acce
dit & illud Chriſo. Hnt (ingt) uim pro nobis, & qdē max
imā, orōnes ſupplicationeſq; ſctōꝝ, ſed tūc profecto, quū
nos q̄q; ad idipſum p grām poſcimus. Porro ut candid⁹ le
ctor recte intelligat, cōſiderandū eſt, nō paruo diſcrimine
diſtare, deū precari, & hoīem orare. Hō em̄ ob id orat, ut
annuat pmittatq; id, ad qd añ paratus non erat, ut mutet q̄

Sup Mat. ho
milia. v.
Qz dñter pe
um oram⁹ &
hominam.

De inuocatione sanctorum.

antea nõ erat, aĩm, hoc ẽ ut ip̃z ad nouũ bñuolẽtiẽ affectũ
inflectamus puocemusq;. **D**eus uero nõpinde ab hoibus
est orandus q̃si ipse nostris orõnibus ab instituto, & ab eo
q̃d decretũ est, possit reuocari, aut in nouũ bñuolẽtiẽ erga
nos affectũ, possit imitari, q̃si iã q̃ppia receter uellet q̃d ab
æterno & sp̃ nõ uoluerit, q̃si deniq; ad p̃ces nostras q̃d sit
p̃stiturus, q̃d nõ ab æterno p̃stare cõstituisset. **Q**uẽadmo-
dũ em̃ deus est oĩno immutabilis, ita etiã cõsiliũ eius, mu-
tationi nõ subiicit. Attñ ob id orandus est deus, ut eo tũ p̃
ueniente, tũ ad orandũ excitante, nos ipsos orantes, ad me-
liorẽ mẽtẽ excitemus, & excitati, iã digni aut idonei effici
amur exaudiri. **Q**uapropter damus operã & studem⁹ deũ
pro uirilĩ nostra inuocare, nõ q̃ ip̃m deũ, q̃ immutabilis ẽ
sed q̃ nos ipsos immutemus, uel a malo in bonũ (q̃d publi-
canũ fecisse in cõfesso est) uel a bono in melius, id q̃d in san-
ctis fieri p̃spicimus. **N**õ ergo est q̃d mireris, deũ nos poti⁹
exaudire ex sua pia inspiratione, preculas nostras offeren-
tes, q̃ sc̃tõs ipsos pro nobis, sine nobis p̃cantes. Iã uero ut
ipsam rẽ fusissime, summaq; diligẽtia explicem⁹, narra ob-
secro, uter horũ plus de dei misc̃dia desperet, is ne q̃ ad san-
ctos in dño dormiẽtes, an is q̃ ad sc̃tõs & oĩ uirtute hoies
p̃ditos, adhuc in hac uita cõstitutos cõfugit: q̃z alterũ mi-
rũ in modũ laudas. **D**eus (inqs) hoĩem poti⁹ exaudit, p̃ se
p̃cantẽ, desipuit ne ergo Paulus, & nõ potius id deo placi-
tũ eẽ putabat, ut mẽbra sibi mutuo subuenirẽt. **R**omanos
implorans, q̃tenus eorũ orõnibus a Iudæorũ insidijs libera-
rei. **D**esipuit ne & Hester, q̃ petiit orõnes oĩm Iudæorũ q̃
erant in Suis. **I**nsup ipse saluator noster, non sine magno
sanctæ eruditiois mysterio, suã de publicano adeo cõcin-
ne depinxit parabolã. **P**ublicanus (inqt) a lōge stans ad ce-
lũ oculos erigere nolebat, sed pectus suũ p̃cussit. **Q**uantũ
uis ergo Chrũs mediator noster uelit hoies ad ip̃m cũ fi-
ducia accedere, an ideo publicanũ uituperabimus, q̃ pro-
pius non accesserit: cũ nec Chrũs Petrũ reprehēderit sibi
dicẽtẽ, **E**xi a me dñe qa hõ pctõr sum, **A**bĩt. **V**terq; em̃
cũ humilitatẽ suã, tũ reuerẽtiã in deũ oñdit, **S**criptũ at̃ est,

Indicibus
Job. xv.
I. P. cm.

Lucæ. xvij.

Roma. xv.
Hester. iij

Lucæ. xvij.

Lucæ. v.

Caput quartum.

Iudih. ix.
Iob. xv.
I. Petri. I.

Cōfugere ad
sctōs nō est ar
gumentū des
perabundī.

LONICE
continuo ad
præcedentia.

THEOLO

Iohan. xvii.

q̄ humiliū sp̄ deo placuit deprecatio. Si ergo pct̄or ppendat
immēsam diuinę maiestatis puritatē, in cui⁹ cōspectū nec
coeli sunt mūdi, in quē angeli p̄spicere desiderāt, Itē erigi
one ip̄e suor̄ pct̄or̄ aiaduertat sordes, & eā ob rē a longe
stans, oculos ad diuinā maiestatē attollere formidans, sct̄o
aliq̄ dei amico mediatore, cupiat in grām recipi, q̄s hanc
orōnis formā nō magnificiat, q̄s eū orādi modū auersabi
tur. Quis nō imitet? Neq̄ ꝑo nos dubitamus, si q̄s e pct̄o
ribus ad sct̄os aut ad probos hoīes, q̄ hāc terrā incolūt re
curreret, q̄n magnope p̄bares. Q̄n at ad sct̄os, q̄ iā cū Ch̄ro
triūphāt, cōfugit, id totū ip̄m sup̄stitiosum ac sacrilegū eē
cōtēdis. Ceterę q̄n blateras (ut es ubiq̄ tui filis) confugere
ad sct̄os certissimū eē desperabūdi argumētū, id profecto
ridiculū ē, eadē e n̄ opa, habere refugiū ad hui⁹ uitæ sct̄os
certū eēt desperabūdi de diuina miseratōe indicatiū, q̄d sane
(quēadmodū oñdimus) hereticū eēt. Neq̄ deniq̄ illi quis
mō diuinā miserationē desperāt, q̄ maiore firma fide deo
ascribūt munificētiā q̄ ei tui sectatores tribuūt. Si nāq̄ ne
mine sct̄or̄ interpellāte, de⁹ Petro grām largiat, iustificā
tē, ut tua ē snia, tūc un⁹ Petr⁹ (ut hoc interim tibi cōceda
mus) diuinæ munificētiæ & sentit & exptus ē largitatem
sin aut ad Pauli interpellationē (q̄d nos dicim⁹) Petro cōtu
lerit grām, q̄s iā dubitat p̄ter Petrū, etiā Paulū diuinæ mise
rationis & fructū & bñficiū gustasse ac sensisse? Proīn q̄s
nō uidet q̄ futile nulliusq̄ penit⁹ momēti argumētū sit, q̄
tuo iudicio certissimū eē phibeat. Q̄ aut plus solito imora
tus sim, tua iportunitas in cā fuit, q̄ nos coegit. Sed perge
porro ut cœpisti.

¶ Ch̄s est q̄ mortu⁹ est, imo q̄ & suscitatus ē & c. sct̄i q̄
escūt in pace, suscitati nō sunt, Ch̄s em̄ nō est cōstitutus
interpellator anteq̄ a mortuis resurgeret, sed post resurre
ctionem & ascensionem.

¶ Quo facili⁹ coeligenas debito possis honore defrau
dare, nimis miras cōcitas tragœdias, execrabilesq̄ hæreti
cor̄ oīm introducis ac renouas colluuias, Ch̄s nāq̄ añq̄
patere, sic de suis discipulis ad patrē locutus est, Ego pro

De inuocatione sanctorum.

eis rogo, nō p̄ mūdo, sed p̄ his q̄s dedisti mihi &c. nō pro
eis aut̄ rogo tm̄, sed & p̄ eis q̄ credituri sunt p̄ v̄bū eorū in
me, ut oēs unū sint &c. Pro q̄bus Ch̄s hic rogauit. Non
ne pro tota interpellauit ecclia. q̄ utiq; ex his q̄r̄ iā ch̄ria
na fides aīos imbuerat, & ihs q̄ olim, hoc ē futuro tpe ch̄ri
fideles milites erūt, fuerat cōstituēda. Rursus ap̄ls oñsurus
vñ Ch̄s suū accepit sacerdotiū sic d̄t. Ch̄s nō semeipsum
clarificauit ut p̄t̄ifex fieret &c. sed q̄ locut⁹ ē ad eū. Fili⁹
me⁹ es tu &c. Huic cōfine ē & illd̄ qd̄ alio loco refer̄. Tu
es sacerdos in eternū &c. Ad hęc idē ap̄ls cōtinuo p̄cipuū
sui sacerdotij subnectēs d̄t. Qui in diebus carnis suę, p̄ces
supplicatōesq; ad eū, q̄ possit illū saluū facere a morte, cū
clamore & lachrymis offerēs exauditus ē p̄ sua reuerētia
Vides ne obsecro mō, euāgelicę v̄itatis calūniator, Chri
stū in cruce uitā suā innocētissimā cū p̄cibus supplicationi
busq; deo p̄i offerētē, in̄pellatoris fūctū munere. Quid
ergo ita insanis, ut manifestā heresim asseras, ut Ch̄m nō
nisi a resurrectōe & ascēsiōe cōstitutū eē interpellatorem,
apertissime mētiaris. Sane cōmentū hoc nō placet, nec ur
get nos, ut coelicolis interpellationis prouintia (qd̄ tu effi
cere manibus pedibusq; laboras) adimamus.

Hebr. v.
Psalm. cxix.
Hebr. v.

¶ Quid si sc̄ti hoc pacto n̄ cōstituāt in̄cessores n̄ suscitati.

¶ Ex fūdamēto, qd̄ sup̄ modū heresim sapit) niteris con
cludere id in q̄ uehemēt̄ sudasti, & qd̄ tibi i primis in uotis
eē cōstat. huc em̄ festinas, sc̄tōs in Ch̄o dormiētēs, ne un
q̄ post hęc uitā posse fungi officio in̄cessōis, si post resur
rectionē suā Ch̄s cōstitut⁹ fuerit in̄pellator. Neq; ei añ
nouissimū diē resuscitabūt, ut sic suscitati in̄cessores cōsti
tuāt idonei. Porro ut paucis p̄stringam⁹, neq; i ip̄a die no
uissima, neq; p̄ eā, locū habitura ē in̄cessio, sed expectāda
dūtaxat ultima sn̄ia, sup̄mūq; iudiciū q̄ unusq; sc̄dm̄ ea q̄
gessit in corpe mortali, dignū p̄missūq; recipiat stipēdiū.
Nūq; igit̄ mortui post hęc uitā munus subeūt in̄pellādi.

Lutberani ap
tissimū men
daciū.

LONICE.
continuo ad
prædicta.

THEOLO

Nec i die no
uissimo, neq;
post eū erit in
tercessio.

Non em̄ in manufactis sanctis Iesus introiit in exem
plaria uerorum, sed in ipsum cœlum, ut appareat,
nunc uultui dei pro nobis. Et qd̄ in uniuersum alid̄
docet euāgelicissima illa ep̄la nisi Ch̄m esse p̄t̄ificē n̄m

Cap. V.
LONICE.
continuo ad
præcedentia

Caput quintum.

fratrē & interpellatorē, q nos redemerit, q coelū introietit
ut nos cū fiducia accedamus ipm &c. de sc̄tōꝝ aut̄ inuoca
tiōe, sicut & nulla canonica scriptura ne iota in sese conti
net. Quare facimus quod deus non præcipit, quæ præ
cipit omittimus.

THEOLO ¶ Oia q̄ Chrō attribuis, illa ei merito eē tribuenda, du
bitauit nemo unq̄, q̄ circa in hac pte tibi assentior, & in tuā
sniam pedibus (ut aiūt) eo. Cæterq̄ qñ ad hoc inuigilas, ut
sc̄tōꝝ inuocatōes a scripturis sacris excludas, & ea rōne te
nobis molestū eē putas, ac si urgeres uehemēter, Profecto
inepte uanus es, & nō iniuria cani assimulandus, q̄ impor
tune latrat, sed nullaten⁹ mordet. Quis em̄ adeo est rudis,
qn̄ aduertat canonicā illā scripturā, huic rei p̄cipuā operā
impendere, profususq; immorari, ut sciamus ac discamus
qnā pacto in supnoꝝ ciuiū coaptemur collegio, & supne

De statu btōꝝ patriæ ascripti, angelōꝝ socij simus. Nō aut̄ ut eorū statu
rū p̄pauca ex plene agnoscamus, p̄pauca nimirū in particulari de sc̄tōꝝ
scripturis noꝝ ptate ex scripturis nobis innotescūt. Quāob̄re si tā exube
bis inotescūt, rans sit btōꝝ autoritas, ut & nobis suo interuentu possint

patrocinari, nō mirum si ueritas hæc, non ita liquido, non
adeo manifeste in scripturis expressa inueniat. Cæterū si
hæc q̄ dicimus tuorū more gloriabūdus irriseris, profecto
tibi olim rñdit sapiēs. Gaudiū ingens hipocritæ ad instar
puncti. Perleue em̄ fuerit tibi linguā occludere, ne qd̄ ob
strepas habeas, ubi ostenderim⁹ ipsam ueritatē quā oppu
gnas, etiā si firmissima fuerit, ab exordio nascētis eccl̄ie dū
sacræ cōderent̄ literę, nullatenus scripturis fuisse mādādā

Iob. xx. Qd̄ ut planius, solidiusq; fiat rē ipsam sic aggredimur. Ex
Corinthijs, tū chr̄ianæ fidei primitus inñciatis, nōnulli ab
ap̄lo instituti eruditiq; eorū oim uerā tenebant sciētīā, que
circa idolōꝝ culturā gerebant. Per hanc q̄q; iā certiores fa
cti, nullo pacto illicitū fore arbitrantes idolaticū, hoc ē car
nes idolis immolatas manducare, nullūq; infidelitatis picu
lū, inde eis imminere, mō in idoli honorē, ac uenerationē
id nō fiat. Hos sane ap̄ls ea fiducia fretos, uehementer ob
iurgat atq; auersat, qd̄ in idolo, hoc est in loco publico ad

Veritas de in
uocatiōe sanz
ctōꝝ nō erat
in scripturis
exprimēda.
I. Corin. viij

De inuocatione sanctorum.

hoc in idoli ueneratiōe dedicato sæpe palā carnes mādu-
cabant, nec alicuius rei respectu eos increpare uoluit, q̄ ne
cōfratres infirmi, a studijs idolatriæ nouiter cōuersi, fidei
q̄ firmitate necdū satis suffulti, alioꝝ q̄s sapientes iudica-
bant, externiq; opis exēplo prouocati, pristinū morē nup-
pene oblitteratū repeterent, carnesq; in idoli ueneratione
manducarēt. Quocirca ap̄ls cōquerit eos p̄ire infirmos, p̄
q̄bus mortuus est Ch̄s. Proinde ap̄ls ad Rom̄. similē per I. Corin. x.
tractans materiā, sine offensiōe (inqt) estote Iudæis & Gē
tibus & eccl̄iæ dei, q̄ certe tūc ex neophitis recēter extitit Roma. viij.
collecta. Deide, Tu fidē (id est rectā cognitionē) inq̄t, quā
haber apud teip̄m, apud deū habe. Perinde ualet ac si Ibidem.
diceret, si uis ea uti, nō corā infirmis inde scādalisandis, sed
in occultis corā deo utere. quāobrē p̄misit, q̄ ædificatiōes
sunt ingens, inuicē custodiamus, nec aliorum ap̄li uerba
spectant q̄ infirmoꝝ p̄ditionē, ac errata nō aliunde mana-
re, nisi ab ijs q̄ uerā de idoloꝝ cultu habebant sciam, quiq; THEOLO
alijs exēplo eē deberent, ipsos alijs habere nō p̄inde exp̄ Scopus.
tis, ad male agendū authores eē. Et hoc q̄dē n̄ræ cōsidera-
tionis scopū statuimus. Hinc q̄q; attenda meditatione adiu-
gimus cōsiderandū, q̄ difficile fuerit Gentiles ad uerū reli-
giōis cultū adducere, ut abiectis idolis, opiōibusq; falsorū
deoꝝ abolitis, uiuū deū cognoscerent, q̄ppe q̄bus Christū
p̄dicare crucifixū, stultitiā ac extremæ demētiae eē uideba I. Corin. I.
tur. Ut iḡit ad institutū p̄peremus, nihil miꝝ cuiq; sensato
uideri debet, si euāgelicę doctrine scriptores q̄tūlibet n̄rę
astipularēf̄ritati, p̄re de sc̄tis tū uenerādis tū inuocādis p̄
diderint. sed Paulinū seruarit cōsiliū q̄ d̄r. Tu aut fidē quā Roma. viij.
habes ap̄d teip̄m, ap̄d deū habe, q̄nquidē de ea re sermonē
effūdere, ferme fuisse extremæ demētiae. Si nāq; sc̄toꝝ p̄-
conia, suffragia, ueneratiōes, inuocatiōes, & id genus q̄ plu-
rima, q̄ sanctis ac beatis tribuim⁹, hoībus adhuc mysterioꝝ
rū dei rudibus psuadere uoluissent, nōne magnā ad idoloꝝ
rū cultū, fenestrā apuissent? Nōne & ipsi Gentiles ex q̄b⁹
fundāda tū erat eccl̄ia, maxime Ch̄i fidē asp̄nati fuissent?
Nōne & blasphemassent in christianā doctrinā ac religio

Caput quintum.

Cōsilio spūs
sancti, inuoca
tio sc̄tōꝝ ē in
scripturis præ
termiſſa.

nē, eo q̄ non mō ueterū deorū tollerent culturā, uerū etiā
nouos quosdā semideos colendos esse, abiectissimosq; ho
mines turpissima morte extinctos coli docerent: Quin &
cōplures ex his qui paucis añ dieb⁹ Ch̄ro nomē dedissent,
nō secus ac canes ad idolatrię uomitū redissent. Quapro
pter familiari spūs sancti cōsilio ueritatē hāc, quā sane fir
missimā eē infra oñsuri sum⁹, in sacris l̄ris silētio ferme p̄
termiſſam eē, & credim⁹, et astruere audacter nō ueremur
quā tñ post Ch̄ri fide iā solidata, de optim⁹ maxim⁹, per
incrementa tpm sine oī offēsiōe manifestatur⁹ erat, quē ad
modū etiā legalia p̄cepta nō statim initio, s̄ paulatim sub
lata eē cōstat. Apuimus igit tibi, si tñ rōnis capax sis, quid
causę fuerit, q̄ ueritas hęc in primena eccl̄ia palā manife
stāda ac scribēda nō erat, nūc tu perge.

LONICE
paulo post
præcedentiā.

¶ Ioannē audiam⁹. Si qs (inquit) peccauerit, aduocatū
habem⁹ apud patrē, Iesum Ch̄m iustū, & ip̄e est propitia
tio pro p̄ctis n̄ris, sed & pro totius mūdi. Mirū est, si i tot
scripturę locis, solus Ch̄s p̄ponit mediator & aduocatus
& nō sc̄tōꝝ aliq; Scilicet adeo oblitī sunt euangelistę earū
rerum quę nobis necessarię erant.

THEOLO

¶ Qd̄ antea interpellatoris eē mun⁹ dixisti, nūc ad ad
uocatū refers, Verū ut paucis p̄stringam⁹, pone Ch̄m eē
n̄rm (qd̄ & nos maximope probam⁹) generalē aduocatū,
eūdēq; sufficiētissimū & ad uniuscuiusq; hoīs salutē oīno
necessariū, quū sit un⁹ plen⁹ gr̄a, de cui⁹ plenitudine oēs ca
pere debem⁹, nihil tñ prohibet, nihil huic obstat vitati, qn̄
possunt eē cōplures aliq; pticulares, & (ut ita dicā) speciales
aduocati, infra Ch̄m p̄cipuū aduocatū, ad salutē humanā
quidē utiles, non autē necessarij, itaq; earūne p̄termiſit eos
euangelica historia. Breuiter ut tuā admirationē tollam⁹,
Rñde qd̄ te rogo, Diuus Iohannes, cū oībus apl̄is, alijsque
sacrag; literarum scriptoribus sup̄stes esset, si tū Petrū &
Paulū, nec non & alios apl̄os tunc in Christo dormientes
quū suū ederet euangeliū, beatorū numero annumerasset,
ac hoīes adhuc in terra degētes, eorū opē ac patrociniū po
stulare docuisset, Nonne ipsius euangelium, per quod ex

Cur euāgeli
stę sc̄tōꝝ in
uocationē p̄
terierunt.

De inuocatione sanctorum.

idolatriis colligēda erat ecclia in discrimē uenisset? Nōne
gētiles ad idolatriā & ad errores quibus pridē resignauerāt
aīm adiecissent. Quin & arrogantię ascripissent quōsi ipse ad
eū honorē aspiraret, quē suis locis iā defunctis haberi do-
ceret, ut ipse uita functi filii in terris glia clareret. Tu autē ut
coepisti perge.

¶ Produca nūc Paulū. i. Thimo. ij. & c. Obsecro (inqt) LONICE.
oim primū fieri obsecrationes & c. hoc em̄ bonū & acce- continuo ad
ptū est corā saluatore nro deo & c. q dedit redēptionē se- præcedentia.
metipm̄ pro oibus, un^o (inqt) ē mediator. Si un^o, ergo nō
plures, Paulus uerax est, mentiunt̄ uero uniuersæ pupę to
taq; Romana lerna, dum canūt in Salue regina, uita salus
spes nostra & c.

¶ Tāetsi sicut unus est saluator noster, ita & unus me THEOLO
diator, nō tñ scriptura ueret & alios dicere saluatores. Scri- THEOLO
ptū em̄ legimus, Suscitauit eis saluatorē Othomelē uideli Iudich. iij.
cet, Et dedisti eis saluatores, q saluarūt eos. Quā igitur Neomia. ix.
rōne ita absurdū tibi uidef, sub uno mediatore & alios se-
cundarios statui mediatores? Verū fat superq; de uno me-
diatore tibi dictū est atq; dicet, q rōnibus deficientibus, in
iniuriā (quæ est Lutheranoꝝ impudentia) ac contumeliā
prorumpis. Et licet hæ sint grauissima, adijcis tñ grauio-
ra, inferendo em̄ contumeliā oīibus, etiā benedictissimā Defēdit̄ laus
dei matrē, dentibus tuæ caninæ malignitatis, rodere non gloriosæ, uir-
times. Nisi em̄ illa beata uirgo dei mater, nobis mundi sal- ginis.
uatorē enixa esset, quō mediatore, quomō interpellatorē,
& ut semel dicā, quō saluatorē apud deū haberem? Si abs-
q; hoc essem^o, q spes salutis? Nū maternitas hæc usq; adeo
uilis, ac nullius præcij est, ut lex ipsa naturæ, q parētes ho-
nore affici dictat, nihil loci apd eā inuenerit? Minime, Sic
em̄ scribit. Et erat subditus illis. Quāquā ideo uirgo dei Luca. ij.
para non absoluta dicat̄ hominum apud deum mediatrix,
quū & ipsa, inter solos, & (ut ita dicam) puros homines, q
nil aliud q homines sunt, annumeretur, nihil tñ obstat, q
minus ipsa cæterorū hominum apud filium mediatrix, &
aduocatrix dicatur. Quare nec citra rationem ipsa dicitur

Caput sextum.

uita nra, cu ipa nob oim uiuificatore protulerit, nec etia te mere decantat spes nra, affulget em nob no uulgaris spes, p eius pces nos salute posse cosequi. Q. aut scribis nos canere de ea, q ipsa sit salus nra, de tua illa uanissima ac mendacissima deproptu est officina. Na & ipse cantus hoc indicat, q no salute, sed dulcedine exprimit, dictione enim trissyllabam exigit.

¶ Lonicer^o continuo ad precedētia. Cap. VI.

LONICE
continuo ad
precedētia

S Ed ais uiui oram^o mutuo, alter pro altero pces ad deū fundimus, id qd hoc loco Paulus qd poscit, Itē sancti dū adhuc in corpe eēt, magna bona sunt ecclīe cosecuti, & mortui, p ecclīa nihil faciēt. Ans ueri^o est q qd hæsitationis admittat. Cosequēs uero amplecti nō possū, dū scriptura nequeat probari.

THEOLO
Hieronymus

¶ Diuū Hiero. audiamus, q & te & patrē tuū uigilatiū nimis graphice suis depingit coloribus, Dicit (inqt) in libro bello tuo, q dū uiuimus mutuo orare pro nobis possum^o, postq mortui fuerim^o, nulli^o sit pro altero exaudiēda oīo pferim quū martyres ultionē sui sanguinis obsecrātes, impetrare nō potuerūt. Si apli & martyres adhuc in corpore cōstituti, pnt orare pro cæteris, qn adhuc pro se dnt eē solliciti, qto magis post uictorias coronas atq; triūphos &c. postq cū Chrō eē cœperūt, minus ualebūt. Paulus apłus &c. postq resolutus, cū Chrō eē cœperit, tūc ora clausur^o est, & pro his q in toto orbe ad suū euangeliū crediderūt, mutire nō poterit, meliorq; erit uigilatius canis uiuus q ille leo mortuus. Et paulo post Basiliidis antiq hæretici & impitæ sciētiæ incredibilia portēta prosequeris, & pponis, q totius orbis autoritate dānat. Et iterū. Rides de reliquis martyb & cū authore huius hæreseos Eunomio, ecclīe Chrī calūniā struis &c. scribit aduersus hæresem tuā &c. Tertullianus uir eruditissim^o insigne uolumē, qd Scorpīacū uocat &c. Hactenus Hiero. Vides ne nūc eos q habes antesignanos antiqssimos fuisse hæreticos, pditissimosq; hoies, ac doctrinā tuā nō mō nris tpibus, uerū et tuā olim totius orbis autoritate dānatā. At capio (pulchre

De inuocatione sanctorum.

em̄ ingeniū tuū calleo) qd diciturus es. Sic em̄ Hiero. incu-
ses. Hiero. id qd dicit scripturaz̄ autoritate nō tuet, non
citat huius sciētīæ fide dignos authores. Quid ergo? An
tibi parū eē uidef id renouare, ac instillare aurib⁹ hominū
qd olim ab oībus dānatū ac irritū factū eē cōstat? Quid re-
nouas doctrinā, & eā plus q̄ pestiferā? qd eā reducis in ho-
minū memoriā? uerū expecta paulisper, faciam ne hic fu-
gā locus tibi remaneat.

¶ Sed uideamus Paulū. Primū petit q̄ oremus pro oī-
bus mēbris nostris, sicut et Chrs̄ orare iussit. Pater noster
non pater meus &c. Deinde sequit, unū deū uelle oēs ho-
mines saluos fieri, unū mediatorē dei & hoīm. Deus uult
oēs hoīes saluos fieri, nō tñ suis uiribus & suo conatu. Ita
q̄ orandū est pro oīibus. Hæc aut oīa ad uiuentes, non
ad uita defunctos spectant. Est uero un⁹ mediator, oīnes
em̄ mēbra de uiuo Chri sumus corpe, oīa tā bona q̄ ma-
la cuiuscūq; mēbri toti q̄q; corpi cōia sunt, Singula mem-
bra pro oīibus orant unius corpis sui & oīm chrianoz̄.

¶ Et si hoc in loco aplm̄ ad eos sermonē habere cōstet,
q̄ nōdū e uita emigrarūt & nō ad coelicolas, q̄ iā lucē inac-
cessibile cōtēplantes, aplicæ instructionis nūc indigēt mi-
nime, tu tñ uelim oīdas si potes, cur officia q̄ in ecclia mi-
litante, charitatis sunt & dilectionis, releganda ueniant
ab ecclia btōz̄ triūphante, cuius illa qdā extat figura. An
nō electi ac sancti dei, supnæ p̄riæ ciues, cœlestis curiæ ue-
hementer cupiant accessum fieri, numerūq; indies augeri
quū ad hoc manibus pedibusq; in uita cōstituti contende-
rent? Verū de hoc capite finali excussior sermo habebitur
Porro q̄ nullius momēti, q̄ ridicula sit ea cōsequētia, quā
subinde p̄tendis, qñ dicitis. Est unus mediator unius corpo-
ris sui & omniū chrianoz̄ Chrs̄, ergo sancti in cœlo, non
orant, uel ex hoc p̄spicere posses, nisi oīmino sensu mēteq;
careas, q̄ eadē opa, cōtra te q̄q; sic dici posset. Est un⁹ me-
diator omniū chrianoz̄ Chrs̄, ergo sancti mortalē uitā a-
gentes, nō hnt orare pro corpe ecclīæ chrianae. Qd̄ reuera
plane hæreticū est. Cæterū de unico mediatore frequēs se-

LONICE.
continuo ad
præcedentia.

THEOLO

I. Timo. ij
Retorsio argu-
menti in au-
thorem.

Caput sextum.

Triplix mō
Christus me-
diator est.

ij. Corin. v.

Deutero. v.
Hebrae. v.

I. Iohan. ij.

LONICE.
paulo post
prædicta.

THEOLO
Retorsio ar-
gumenti in
authorem.

Hebrae. v.

stū agis, semel igit hui⁹ rei mō capax sis, noticiam accipe. Sol⁹ Chrs de⁹ & hō ē, sol⁹ igit Chrs scdm cōmunionē nature eorū, int⁹ q̄s mediat, mediator ē. Rursus sol⁹ Chrs nr̄e redēptionis ab æternæ pditiōis reatu, cōdignū p̄ciū p̄soluit, q̄ sane exoluto, de⁹ placat⁹ est, & mūd⁹ deo recōciliat⁹, sicut scriptū est, De⁹ recōciliauit sibi mūdū p̄ Chrm. Erat em̄ de⁹ in Chro sibi mūdū recōciliās, id ē in Chri hūanitate, q̄ diuinitati cōiūcta est. Proin sol⁹ etiā Chrs & redimēdo & recōciliando, mediator dei & hoim ē. Et quis ij tres mediatiōis modi puræ creature nō sint cōcibiles, nihil tñ officiet, si sub summo nr̄o mediatore & aduocato qdā ali⁹ in p̄cando & interpellādo, uelut sc̄darij, ponant mediatores, quēadmodū & Moses stetit medi⁹ inter deū & Israel, Et sicut scriptū est. Ois p̄otifex ex hoib⁹ assumpt⁹, p̄ hoib⁹ cōstituit in his q̄ sūt ad deū, ut offerat sacrificia p̄ p̄ctis Neq̄ in his derogat dignitati sup̄mi illi⁹ int̄pellatoris, quē aduocatū habem⁹ in cœlis, sed suę bonitatis liberalitas declarat, ex eius qp̄pe meritis omnes sanctorū preces suā acceperunt efficaciam.

¶ Etiam si uiuentes oramus pro alijs, nō ideo mediator res sumus. Chrus em̄ est ille unus, quē deus placide intuetur & c̄. qui nisi interpellator noster foret, preces nr̄e nullæ essent, iccirco ipse est unus & primus mediator.

¶ Vniuersa hæc obujs (ut aiunt) uulnis amplectimur, q̄ uerificari etiā citra oēm ambiguitatē & controuersiam affirmamus, in cœlo pariter & in terra, Nā nisi Chrs interpellator noster foret, profecto uacua esset om̄is sanctorū in cœlestibus postulatio. Sed sicut absurda prorsus & minime cōsentanea illatio est, Sācti in terris ideo nō sunt mediatores, q̄ Chrs un⁹ est & prim⁹ mediator, ergo sancti in terris nō orāt pro p̄ctōribus. Ita reuera ridicula est illatio, parē de sc̄tis cœlestis illi⁹ aulę incolis astruere sniam, Chrs nāq̄, licet unus sit & prim⁹ oīm mediator, dign⁹ nimis q̄ p̄ sua apud patrē reuerētia nullā patiat̄ repulsam, nō ē tñ cur his tā frigidis rōnibus mediatoris nomē ab hoib⁹ oīno tollere nitaris. Et si em̄ mediatoris nomē scripturæ sacræ

De inuocatione sanctorum.

eōtextus nō exprimat, res tñ ipsa nois, & qđ p nomen in-
uenit, omī ex parte scripturæ cōsona est, id qđ Moses ap-
ta insinuatione testat̄ dicens, Sequester & medius fui inter
dñm & uos, Et Psalm̄. inquit. Si nō Moses stetit in cō-
fractione in cōspectu eius. Deniq; propheta ait. Quæsiui
uirū, q̄ poneret sepē inter me & inter terrā.

Deutero v.
Psalm̄. cv.
Ezech. xxij.

¶ Q̄ si salus, uita, & spes, uel ex btā uirgine Maria, uel
ullo sc̄toꝝ p̄deret nobis, eēnt multi mediatores, sed cū il-
li nos nō redemerūt, mediatores esse nō possunt.

LONICE,
continuo ad
præcedentia.

¶ Si nra salus ea necessitate ex diua p̄deret uirgine, ut
ea donare Ch̄s nō sine uirgine, uel ipsa tribuere possit sa-
lutē sine Ch̄o, tūc reuera ad salutē nram uirgo mī suffice-
ret, & mediatores eēnt plures, Hoc aut̄ q̄a nemo uel per
somnia cogitat, prodat se Lutherana nequitia necesse est
q̄ tam inutiliter in dubiū uocat, rē unam oim oculis q̄ ma-
xime conspicuam.

THEOLO

¶ Claz̄ est ergo uētres istos mētiri & sacrificulos, q̄tiēs
cantillant, uita, salus, & spes nostra, Itē regina cœli q̄a quē
meruisti portare &c.

LONICE
continuo ad
prædicta.

¶ Hæreticoꝝ more, eos mēdaci in simulas, q̄ nūq̄ pos-
sis expugnare sniam, oim ip̄e hoim mēdacissim⁹. Veteri
qdē hæreticoꝝ cōsuetudine, ut quē bonis rōnibus supare
neq̄as, cōuicijs & pbris adoriaris, ul' (qđ extremū ē) tergi-
uersatiōibus rē oēm cōficias. Sed dicito q̄so mihi, Iq̄nā sit
ea ecclia q̄ in cātico Salue regina (ut ais) cātillauerit, salus,
spes nra. Mihi sane nulla occurrit. Porro arbitraris ne in-
expiabilē culpam, si interdū pro ch̄ifideliū affectu, uirgo
deipara ex salutatiōis cōsuetudine pronunciet̄ salus nra:
ut q̄ naufragāti iā mūdo salutis ediderit autorē? Neq; em̄
alia rōne salus dicit̄ Maria, nisi q̄ saluatorē protulerit mū-
do, uel etiā q̄ assidue sollicita sit pro miserorum filiorum
Euæ salute, quā quidē sententiam etiā si te ruperis, nunq̄
poteris opprimere. Sed ut pleni⁹ stomacho tuo satisfaciā,
& nō quæraris frigidum esse interpretamentum. En scri-
pturam tibi profero, cuius testimonio, discas, uentres
istos & sacrificulos (ut uocas) non mentiri, quotiens

THEOLO
Mentitur Lu-
theranus de
ecclesia.

Abdie.
Gene xli.
Iudihc. iij.

cantillant (si tñ faciunt) uita salus &c. Scriptū em̄ legimus
Et ascendent saluatores in montē Syon, Pharaō q̄q; Rex
Aegypti uertit nomen Ioseph, & uocauit saluatore m̄
di. Et in lib. Iudicū legi, q̄a suscitauit eis dñs saluatore m̄.
Scriptura nō dedignat hoies saluatoris noie, Et tu tā sua
uis hō, uetas saluatricē ac salutē nūcupari q̄ nō unū aut al
terū cōmodū, sed totius nobis salutis plenitudinē attulit.

Lonicerus cōtinuo ad p̄cedentia. Cap. VII.

LONICE,
continuo ad
p̄cedentia.

CHristus uero imperauit fidelib⁹ suis, ut & ipsi orent
pro se inuicē, nēpe q̄ & ipsi sunt filij dei, & cōfratres
Ch̄ri. Sācti uero q̄ uita defuncti sunt, quū uultui dei
nō appareant ut Ch̄s, nō intercedūt, maxime dū ne ullus
qdē scripturæ locus doceat &c. qd ergo inuocam⁹?

THEOLO
Retorsio ar
gumenti in
authorem.

¶ Viri sancti quantūlibet etiā uitæ sanctimonia pollen
tes, dū in hoc corpe adhuc a dño pegrinant, uultui dei nō
apparent ut Ch̄s. Etem̄ Ch̄ri p̄sentatio in hūana (quā coe
lo intulit) natura, interpretabilis q̄dā est pro nobis conti
nuataq; interpellatio, nēpe ut deus p̄, eorū nequeat nō mi
fereri, q̄z naturā tā eminēter uiderit exaltatā in filio, Hac
lege & ad hūccerte modū, neq; sancti uiuentes, neq; coelū
incolentes, uultui diuino apparent. Nō reclamaturē autē te
puto, qd̄ supius affirmasti, qm̄ uiuētes orare possimus pro
inuicē. Quæ nā igit̄ rogo cōsecutio, q̄ue illatio, sancti uita
defuncti nō apparent deo ut Ch̄s, ergo nō orant pro ui
uis. Et uiuentes intercedunt pro se inuicē, q̄ tñ uultui dei
nullo mō apparent, nedū ut Ch̄s. Sed hoc cōueniebat cā
dori ch̄riano, sic semel spoliare sctōs, ut qd̄ habebāt hono
ris et ptātis in exilio, careāt in patria. Verū q̄a iā forte odo
rari cœpisti, oēm simulationis umbrā detectā iri, & rati
unculā hāc parē foelicit̄ p̄posito tuo fuisse accōmodā, ut
pote quā totus pene orbis iā, uelut ineptissimā p̄suasionē,
derideat, uideo te iā sarcinas cōponere, & ad cōsuetū toti⁹
p̄fidiaē oimq; h̄reticorū asylū, q̄si propriū recurrere ad se
dē, ut dicas sctōrū inuocationē, in nullo scripturæ sacre lo
co eē expressam, ignorans illotissime grāmatista, locū ab
authoritate apud dialecticos, unū eē oim̄ infirmissimū, si

De inuocatione sanctorum.

eo negatiue rōcinando uti cupias. Si nāq; nihil asseuerādū est, aut obseruandū, nisi q; scriptura sacra iusserit obseruandū, ubi quæso aut qñ dñicam diē (ut de mille exēplis unū sufficiat,) ulis celebrabit ecclia, q; ppe q̄ nusq̄ in sacro eloquio legit, sabbati loco debere celebrari. Nunq; ergo ecclia (nō dico Romanā quā uilipendis) sed uniuersalē seu catholicā aberrasse blaterabis? Nūc ad rē ipsam inideam? Eteim q̄ quis nō clare doceat in sacra scriptura ut sancti ora re possint pro nob; (qd̄ ne expediebat qd̄ē) (ut alio in loco diffusius tractauim⁹) Nōne tñ iccirco ad faciendā fidē, q; sancti coelici orant pro nob;, satisfuerat authoritas vlis ecclisæ p totū orbē diffusę, utpote q̄ & nūc & multis retro actis sæculis in hac ueritatis snia cōstitit atq; pmanit, pter unū aut alterę, Eunomiū uidelicet, Basilidē, & Vigilatiū q̄rū uesaniā impudētissimāq; hæresim iā olim extinctā, se ditiosus ipse atq; schismatic⁹ ex hæreticoꝝ latebris, perinde atq; tartareo lacu, in lucē protrahis. Sed dices forsitan, (qd̄ em̄ ē qd̄ nō ausis dicere?) uniuersam in hoc aberrasse Papisticā eccliam, q̄ uenerationē sc̄toꝝ sine scripturaꝝ cōfinxit legitimo testimonio. Proinde ne uideamur detrectas se certamē ex sacris lris, paucis rē ipsam adoriamur, Ch̄s in coelū mox ascensur⁹, signa suis relinquens declaransq; discipulis, q;bus ueritas promulganda p eos, gentib⁹ astruenda esset, atq; probanda, sic inqt, In noie meo dæmonia eijcient, linguis loquent̄ nouis, serpētes tollent, & si mortifeꝝ qd̄ biberint, nō eos nocebit &c. Et subsecut⁹ euāgelista, Illi ꝑo (inqt) pfecti, p̄dicauerūt ubiq; dño coopante, & sermonē cōfirmante sequentib⁹ signis. Vigilanti em̄ in sinuatione usus est euāgelista, ut & h̄s ap̄los, & subsecuta diceret eē signa, Nēpe ut admoneret, q; si qñ in ꝑitatis asseritiōe ābigua titubatōe hæreret aius ad illa diuinit⁹ pmiffa signa, tāq; celestia oracula refugerem⁹. Vñ q̄tūlibet obstinat⁹ sis, atq; pteru⁹, negare tñ haudquaq; potes, qn miraculoꝝ p ap̄los patratioꝝ signa sufficiētia ac satis efficacia fuerūt, ad durissima infideliū corda emollienda, q; captiuantes intellectū suū in obsequiū fidei, oēs tā uarios, tamq; re

Celebratio
diei dñicæ nō
habet in scri-
pturis.

Supra cap. iij

Ondi inuoca
tio sc̄toꝝ ex
scripturis.

Marci, xvi

Caput septimum.

motos a sensu apprehensione complecterent fidei articulos
 Cū ergo nō suppetāt forte rōnes, quibus ptinaci ac in suo
 sensu abūdanti hæretico queam⁹ psuadere, sc̄tōꝝ nob̄ in-
 tercessionēs posse patrocinari & opitulari, p̄sentissima tñ
 argumēta eē nō dubito tā crebra, immo innumera cœlit⁹
 emissa signa interdum q̄q̄ signis a Ch̄o promissis p̄stan-
 tiora, q̄ ex probatissimis historijs ad sc̄tōꝝ inuocationē di-
 uinit⁹ legim⁹ eē patrata. Hæc si Lutherane dicas ad sc̄tōꝝ
 patrociniā asseueranda, incōueniētia eē testimonia, neges
 necesse ē, & ap̄loꝝ miracula ad fidei assertionē suffecisse,
 q̄ qa uir euāgelic⁹ nō dices, nescio cur alter⁹ dicas, alterū
 neges. Nolo mihi dicas Lutherane, p̄ sc̄tōꝝ inuocationē,
 iniuriā fieri deo, cui⁹ rei gr̄a merito sit execranda. Nunqd
 em̄ par ē credere deū optimū maximūq; p̄ suas supnatura-
 les, q̄sq; sol⁹ operat uirtutes, fidē facere falsitati, ut q̄ uelint
 eē euidentissima & irrefragabilia asseueradæ v̄itatis indi-
 cia, nūc uelit eē patrociniā, seu etiā lenociniā pestiferæ fal-
 sitatis. Absit ut de⁹ optim⁹ suis bñficijs & prodigijs asti-
 pulei & suffraget prauis p̄cibus, sacrilegafq; foueat suppli-
 cationes. Absit deniq; ut ouū petēti, porrigat scorpionē.
 Reliquū igit est pie lector ex p̄missis colligere atq; cōclu-
 dere, sp̄m̄ sc̄tm̄ (uti pridē diximus) signis & prodigijs, q̄tū
 ad sc̄tōꝝ inuocationē attinet, nō statim in initio nascētis ec-
 clesiæ, sed p̄finito ac statuto tpe, suū uoluisse illustrare ec-
 clesiā, quāobrē op̄preciū nō erat (q̄ tñ mitis p̄stigijs euā-
 gelij impugnator cōtendit) eius⁹ modi inuocatiōis articulū
 expresse ī sacris describi codicib⁹. Neq; em̄ expediebat sic
 fieri, uti alias irrefragabili argumēto, in faciē tibi cōmon-
 strauimus. Tuas aut nūc prosequere nenias.

Ecclia p̄finito
 tpe nō ab
 initio debuit
 sup inuocatio-
 ne sanctorum
 instrui.

LONIC E
 cōtinuo ad p̄-
 cedentia.

THEOLO
 Lutheran⁹ fi-
 b̄p̄s cōtrari⁹

¶ Nec ideo dāno inuocantes, ueꝝ nō inuocātes p̄ter so-
 lū deū & Ch̄m eius, melius agere affirmo, q̄ hoc p̄ceptū
 est, illud uero nō p̄ceptū, q̄ d̄tio inter sese distant, p̄inde atq;
 q̄ aurū, argentū, lignū foenū, stipula.

¶ Supra nō sine magna uerboꝝ maiestate asseuerasti,
 qa cōfugere ad sc̄tōs certissimū sit desperabūdi de munifi-
 cētia & miscdia dei argumētū. Hic uero nō dāno (inquis)

De inuocatione sanctorum.

inuocātes, Cōcorda hic q̄so canticū cū cythara, & misce, scilicet ignē cū aqua. Atqui oportuerat imprimis (ut ē in puerbio) medacē bñ memorē eē, ne dū pugnātia pferret suo sibi laqueo gulā interstingueret, q̄d profectoli nō in alio, certe hoc in loco manifestū ē cernere, nisi forte tā de lirus sis ac tui ipotēs, ut desperabūdū de misericordia dei aīm, a culpa penitē absoluas. Porro q̄ existimas meli⁹ age re eū, qui q̄ p̄cepti sunt, q̄ qui q̄ nō p̄cepti (id est q̄ conderant p̄cepti filij sunt) egerit, facile donarem, mō uacuū esset ab errore. Nā cōtinētia cōiugalī sub p̄cepto est, dicēte dño, nō adulteriū facies. Virginitatē q̄o p̄ceptū nullū mādat, cū dicat ap̄ls, De uirginib⁹ p̄ceptū dñi nō habeo, Cōsiliū at̄ do. In cōfesso tñ est, uirginitatē antecellere & p̄stare cōtinētiē cōiugalī, Id q̄d Paulus testat̄ dicens, Qui uirginē suā matrimonio iungit, bñ facit, qui aut̄ nō iungit, melius facit. Melius ergo facit qui q̄ cōsiliij sunt, fecerit, q̄ qui q̄ p̄cepti sunt, egerit. Querat aut̄ inter hęc forsan diligens lector utrū duorū expediat magis, deū inuocare an sanctos eius. Interrogatio hęc similis est illi q̄ querit̄, melius ne sit ac utili⁹ hoi deū p̄m inuocare, an filiū eius incarnatū. Et iterū deū diligere, an proximū. Vtrūq; em̄ horū act⁹ est charitatis & utrimq; formaliter simul & principaliter (q̄d fortassis Terentianus Theologus non intelliget) diligit deus. Vt em̄ inquit diuus Augustinus, qui sancte ac spiritalr diligit proximū, quid in eo diligit nisi deum. Ita quoq; & tracta. lxv. nos dicamus inuocare deū, & sanctorū implorare subsidia actus sunt illius uirtutis quā religionē nuncupamus, & in utroq; p̄cipue inuocat deus. Nā quotiens sanctos inuocamus, quid aliud precamur, q̄ ut ip̄i a deo bonorū omniū largitore bona nobis impetrent, Vnde nō tam ipsi sancti q̄ deus ipse inuocat in sanctis. Et quemadmodū inter diligere deū & proximū, ita & iter inuocare deū & sanctos, inter inuocare deū patrē, & filiū ei⁹ incarnatū, id credi debet magis profuturū homini, quo se senserit magis deditū ac deuotū fieri deo, uel in quo percipit maiorem spiritum deuotionis. Sed nunc properemus ad alia.

Lonicerus cōtinuo post p̄dicta. Cap. VIII.

LONICE. **Q**uæ p̄t eē maior laus Mariæ dei m̄ris, q̄ q̄ tū a propheta tribuit illi. Ecce uirgo cōcipiet &c. & tū ab angelo, Aue gr̄a plena, dñs tecū, b̄ndicta tu inter mulieres &c. Neq; uero diua uirgo meruit unq̄ q̄ eēt m̄ seruatoris, sed deus p̄elegit eā &c. Veneramur beatā uirginē, dū eius gratulamur p̄aelectioni &c. Laudam⁹ eā uere, & deū in ipsa, si deū obsecrauerim⁹, ut nob̄ ipse donet q̄ possimus amplecti &c. doctrinam quā immaculata uirgo in suo cātico p̄cinuit &c. Hæc ē uera laus & ueneratio

THEOLO
Roma. xi,

Maria digna
fuit cōcipere
redemptorem
mundi.

Psal. xlvj.
Luca. i.

Ibidem.
Gr̄a dicuntur
Lutherano.

Actuum, vi.

Quēadmodū uirgo dei para, nusq̄ suis hoc cōmeruit opibus, ut eēt plena gr̄a (nā sic gr̄a sc̄dm̄ ap̄lm̄ nō eēt gr̄a, sed debita) Ita sane nec hoc tanq̄ mercedē debitā suis obtinuit meritis seu opibus, ut m̄ fieret Ch̄ri seruatoris. Tātā siquidē sublimitatis dignatio hūana oīa uincit merita. Sed & dignissima illi Ch̄ri seruatoris aīa, operib⁹ suis assecuta nō est, ut in hypostaticā unionē coiret cū ŷbo dei, Nēpe, q̄ hoc ip̄m totius etiā creature transcēderet meritū. Sicut ergo aīa Ch̄ri, nō ideo minus promeruit, id est digna fuit, habituali dignificatione, ut hypostaticē uniret̄ dei ŷbo, q̄ hāc nō ex se, uel ullis suis meritis, sed ex diuina haberet infusione, Ita q̄q̄ beatissima uirgo & m̄ dei Maria, sine omni h̄sitatione credēda est promeruisse, id est digna fuisse, ut & m̄ eēt seruatoris, & a nobis in summo sp̄ habereſ honore. Eo qdē loquēdi gr̄e, q̄ priami sp̄s dicta est digna impio, & q̄ inqt̄ propheta, Elegit nobis h̄reditatē sibi specie Iacob: quē dilexit. Neq; em̄ sine cā dixit uirgo sanctissima, q̄ respexit dñs hūilitatē ancillæ suæ, q̄ fecit mihi magna. Respexit inquā decorē quē ipse dederat, neq; tñ quia ipse dederat, idcirco uirgo nō minus digna fuit. Attñ q̄ tūlibet gloriosæ uirgini sis iniquus, habedæ tñ sunt tibi uſ semel a nobis gr̄æ, q̄ ex euangelico eulogio beatā uirginē ut gr̄a plenā p̄dicas eē laudandā, Dissidēs in hoc & dissentiens a seditiosissimis illis & impijssimis tuis cōgerronibus q̄ beatū Stephanū (scripturæ testimonio adacti) cōfitetur gr̄a plenū, beatā uero dei genitricē (interpretatiōe nescio

De inuocatione sanctorum.

qua freti) esse gr̃a plenā prorsus auerfant. Rursus dū inq̃s eodē nos actū diuā laudare uirginē, & deū in ea, huic profecto ueritati lubentes subscribimus, q̃ nō nihil etiā utilitat̃ allatura sit his intelligendis, q̃ in sequētib⁹ adhuc restant discutiēda. Si nāq̃ (ut ais) diua uirgo honorat̃, q̃n deum oramus, ut uirginis sectemur doctrinā, reuera etiā uicissim deus honorat̃, eiusq̃ munificētia recognoscit̃, q̃ties matrē eius imploramus, ut suis apud filiū p̃cib⁹, gr̃am nobis impetret & salutē. Nunc tua prosequere.

¶ Quod autē eā ueneramus rosarijs (ut uocant) decēq̃ gradibus mendacia sunt, & nugę p̃dicatoꝝ & Franciscanoꝝ, q̃ sunt Antichri cū cæteris sup̃stitiosuloꝝ ordinib⁹ ueri discipuli, q̃s deus sp̃u oris sui destruat, Amen.

¶ Nihil hic affers q̃d doctrina aut ch̃riano dignū sit homine. Si autē maledictis rōnem exigere statuisti, arena mihi prius cedendū credā, q̃ arma sumenda, nā in arte maledicēdi Lutherani oēs, nō pauca tropheā retulerūt, añ multos iā annos, utpote ab optio mg̃fo oīm maledicoꝝ principē diabolo optime instructi. Sed si hęc nuge sunt & mendacia p̃dicatoꝝ & Franciscanoꝝ, Nunq̃d & mēdax fuit Elizabeth, huius carminis & salutationis p̃centrix? q̃ impleta sp̃u sc̃to (ut ueritas habet euangelica) exclamauit uoce magna, Bñdicta tu inter mulieres & bñdictus fructus uētris tui. Nunq̃d hallucinatus fuit archangelus ille primę ueritatis nūcius, q̃ & ipse ut futurā dñi matrē, digno salutaris eulogio, sic ait, Ave gr̃a plena dñs tecū, bñdicta tu in mulieribus. Habes igit̃ hic Lutherane salutationē angelicā, nō ex p̃dicatoꝝ & Franciscanoꝝ nugis aut mēdacijs cōfectā, sed ex ueridicis paranymphis & beatę illius, grande ueritatis sermonibus cōfectā, q̃z q̃dē uerboꝝ sermo nūq̃ ueritas sicut tūc, ita q̃q̃ & nūc indubitata est atq̃ firmissima. Quid ergo culpę est his, aut q̃d mendacijs cōmittūt, q̃ hanc salutationē decies aut quinquagesies, q̃dam q̃ si ordine replicant, aut q̃ docent & p̃suadent sic eē eam in honorem uirginis replicandam.

¶ Orare debem⁹, nō sc̃tōs, sed deū & Ch̃m eius, ut ip̃e

e ij

LONICE.
cōtinuo post
prædicta.

Rosaria br̃e uirginis mēdacia sunt.

THEOLO.
Defendit rosariū gloriose uirginis.

Luca. I.

Ibidem.

LONICE.
paulo post p̃cedentia.

Orandus est deus, nō scti fidē & uirtutē largit̄ æque atq; suis sanctis donauit &c. q̄ de re præclarus est locus ad Hebræos, quoz̄ intuētes exitū cōuersionis imitamini fidē, nō opera, sed fides spectāda est qua uirtutes operati sunt.

THEOLO ¶ Vbiq; ferme eadē febre laboras, arbitrans dū sctōz̄ poscimus auxilia, diuinā opē secludamus, in quo plurimū a ueritate deliras. Quid em̄ sctōs inuocando aliud postulam⁹, q̄ ut ipsi pro nob̄ deū interpellantes? honoris uicissitudine deo reddant, quē honorando bona nobis obtineāt q̄ suis ipse uiribus nobis p̄stare nequeūt? At uero, qd sibi uult, qd dicis, deū orare debemus ut nobis fidē & uirtutem largiat, æque atq; sanctis eius donauit? Nunqd̄ ch̄ianę humilitatis eē arbitraberis, uelle se æquari gloriosę uirgini, aut parē eē q̄ uislibet sctis? Absit, Proinde misericordiam dei petentes, mēsurā gr̄æ, diuinæ, potius dispōni relinquere debemus, sicut scriptū est, Vnicuiq; sicut de⁹ diuisit mēsurā fidei. Et alibi: Hæc aut̄ oīa operat̄ unus atq; idē spūs, diuidens singulis prout uult, Vnicuiq; em̄ data est gratia secundū mensuram donationis Christi.

Roma. xij.
I. Corin. xij.
Ephe. iij.

LO NICE. ¶ At hoc horrēdū est impēdio, qd scti nedū inuocēt̄ hodie, sed ul' p̄ dijs, imo & idōlis colūt, cōtra primū p̄ceptū. Et ut ex innumeris paucos recēseā, Sctūs Sebastianus p̄sti epidimię &c. alius aliq̄ p̄ficii morbo &c. Alius ponit fiducia, spem, salutē in uirginē Mariā, ut t̄æti homicida ul' immūdissimus scortator fuerit, mō sabbatū ieiunet, aut uimet se propter id opusculi nō quaq; dānatū iri &c. Quid quærim⁹ salutē in sanctis dei creaturis, & gloriæ dei derogam⁹, creaturæ tribuētes, qd soli creatori exhidēdū erat̄.

THEOLO ¶ Hoc tā patulū tāq; ineptū mendaciū, nō alia r̄sione dignū arbitramur, q̄ q̄ ab Hiron. obijciē Vigilatio heretico. Quis em̄ (inqt ille) o insanū caput, aliqñ martyres adorauit, qd hoies putauit deū? Nā si sctis sanitatū & miraculoz̄ uirtutes assignarem⁹, tāq; his q̄ sua ipsoz̄ facultate & p̄tate possent miracula facere, ea tādē summa eēt impietas p̄ quā diuinæ gl̄iæ nō parē decederet derogare q; Si uero r̄tis tāq; frequētib⁹ signoz̄ indicij & experimētis, nō eti

Hieronymus

De inuocatione sanctorum.

am comodo psuali & illecti, eius benignitatis credam⁹ & cōfiteamur creatorē erga electos suos, ut ad eorū inuocati onē grām cōferat spiritualē, aut aduersam corpis ualitudinē curet, in hoc pfecto nullaten⁹ maiestati suę p̄iudiciū facim⁹, sed poti⁹ munificētiā ei⁹ cōmēdam⁹. Vñ tibi indig⁹ ne calūniāti sc̄m̄ Sebastianū pesti epidimię, aliū ꝑo sc̄m̄ aliū ꝑfici morbo, nō iniuria forte r̄ideat dñs. An nō licet mihi qđ uolo facere? an ocul⁹ tu⁹ neq̄ ē, qa ego bon⁹ sum Ceterū qđ de gloriose uirginis stultis cultorib⁹ causaris, difficile nō fuerit diuī Hiero. ꝑbis diluere. Is nāq; Vigiliatio (dicerē ueri⁹ Dormitatio) sc̄ōꝝ uigilias accusanti r̄idēs. Error (inqt) & culpa iuuenū, uilissimāq; mulierū, qđ nō c̄tē s̄ape deprehendit, nō est religioni imputādus, qa & in uigilijs Pasche tale qđ fieri plerūq; deprehendit, & tñ pau corū culpa nō præiudicat religioni. Et subiungens, ap̄loꝝ (inqt) fidē Iudæ proditio nō destruxit.

Matthæi. xx.

Hieronymus

¶ An ne hoc diabolicę rei est indicatiū, quū usq; adeo & adolescentulæ & iuuenes irritant, ut nō possint omittere quin cū impetu & furore ad beatam uirginē (uulgo in das Grymmendall &c.) Quis author huius impetus uel furoris præterq; cacadæmon?

LONICE. cōtinuo ad ꝑcedentia.

¶ Bella sane & Lutherano digna cōparatio, in q̄ leuissimorū hoīm in qb⁹ nihil modestię minimūq; pietatis & religiois refulget opa, his cōferunt & æquant in qb⁹ sola ad deū eiusq; sc̄ōꝝ deuotio cōspicit. Faceſſat igit̄ inēptissim⁹ nugator atq; his nenijs eorū aures demulceat, qđ bonis rōnib⁹ clausas hñt, nob certe ꝑba nō dabit q̄tūlibet uideat astut⁹. Et qđ qđ cādidē lectōr, hui⁹ tā absurde tāq; incōueniētis collationis author & inspirator credēdus est, qđ cacadæmon aliq; Lutheranoꝝ aim a cōsilijs?

THEOLO Friuola Lutherana comparatio.

¶ Ad me (inqt) uenite, nō ad sc̄m̄ Iacobū uel alio, Iacobus non est deus, nec iuuare uos potest, Sinite sanctos meos quiescere &c.

LONICE. paulo post ꝑcedentia.

¶ Tametsi sc̄tūs Iacobus dono gr̄æ aut sanitatū sua ip̄i⁹ us uirtute nobis præstare nequeat, iccirco tñ cōsequēs non est, ut suis nos ofonib⁹ iuuare nō possit. Nā si nemo iuuare

THEOLO Retortio argumenti in auctorem.

Roma. xiiij.

nos p̄t nisi deus. Frustra uideſ apl̄s Paulus poſtulaffe Ro-
manor̄ ſe p̄cibus adiuuari. Ille nāq; Romanos interpel-
lans, Obſecro (inqt) uos fratres p̄ dñm n̄m Ieſum Chriſtū
ut adiuuetis me in orōnibus ur̄is pro me ad deū, ut liberer
ab infidelibus in Iudæa. Stipuleſ & interroget Lutheran⁹
apl̄m q̄ temeritate, aut q̄ etiā fide ad eor̄ cōuolat p̄ſidiū, q̄
de ſuis ſe miſerijs expedire uix ſufficiūt, & nō poti⁹ uadat
ad Ch̄m, q̄ dat oībus affluenter. Voluit ergo iuuari, uo-
luit & liberari, nō p̄ Romanor̄ uires, ſed p̄ eor̄ orōnes. Si
ergo q̄ppiā auxiliū huic ſiſe a cœlitibus poſtulemus, quod
apl̄s petijt ex uiuis p̄ctōrib⁹, An iccirco ex ſctō Iacobo ul
alio q̄libet deū facimus?

LONICE.

Nō ſiūt apud
ſepulchra ſan-
ctorum niſi a
malo ſpū mi-
racula.

THEOLO
Miracula nō
fiunt a dæmo-
ne.

liij. Regū. xiiij

Lonicerus paulo poſt præcedentia. Cap. IX.
Sed qd de miraculis ſentiendū eſt, q̄ apud ſctōr̄ ſiunt
ſepulchra & reliq̄as, Nulla a ſctis miracula fieri egdē
opinor, aut ſi qua ſiunt, a ſpū calumniante originem
ducere &c.

¶ De p̄ſida Phariſæor̄ ſecta eſſe probaris, q̄ quū Ch̄i
miracula inficiari nō poſſent, in Beelſebub principe dæ-
monior̄, ea fieri calūniabāſ. Rurſus Helifeus uiuēs mor-
tuū puer̄ ſuſcitauit. De mortuo aut̄ ſic legimus, Proiece-
rūt cadauer in ſepulchrū Helifei, qd cū tetigiſſet oſſa He-
leſei reuixit hō, & ſtetit ſup pedes ſuos. An hæc a ſpū calū-
niatore & nō potius a deo in Helifei honorē, in eius ſan-
ctitatis teſtimoniū, originē duxiſſe credimus. Sed ſit ſane,
dæmones poſſe hoīes ludificari, & eis quaſdā tenebras cu-
dere, & præſtigijs, neſcio qbus, hoīem circūuenire, nū igiſ
& mortuos ſuſcitare p̄nt? nū ad uidendū, ambulādū ue or-
gana proſus pempta reſtaurandi ptātē h̄nt? At dices for-
ſan pinde, atq; cōdiſcipulus tuus eiſdē farine, nob̄ quōn-
dā obiecit, Dæmones aliqñ mortuos ſuſcitaffe, Phitonis-
ſa em̄ p̄cibus Saulis regis ducta, Samuelē ſuſcitauit. Quæ-
ſo te, q̄t annis ſeu menſibus, ſeu ad minimū diebus (ut alijs
circa h̄iſtoriā miſſis difficultatibus, ſermonē in pauca cōſe-
ramus) Samuel a Phitonisſa reuocatus in uita p̄ſtitit ſuper
terrā, quemadmodū q̄ plurimos ad ſctōr̄ monumenta in

De inuocatione sanctorum.

uitā longā reuocatos ex pbatissimis cōstat historijs: Quas Hieronymus
propter Hieronymū audiamus, tibi tuocq̄ p̄ono Vigilantio
hæretico sic r̄ndentē. Sentio infœlicissime mortaliū,
qd̄ doleas, qd̄ timeas, Sp̄s iste immundus, q̄ te hæc cogit
scribere, sæpe hoc uilissimo tortus est puluere, imo hodie
torquet, ut q̄ in te plagas dissimulat, in cæteris cōfiteat, ni
si forte in morē gentilium impiorū Porphiri & Eunomi
has p̄stigas dæmonū eē effingas, nō uere clamare dæmo
nes, sed sua simulare tormēta. Iā & diuū Chryso. audiam
Sanctorū (in q̄) ossa h̄nt pt̄atem multo maiore, dæmones
em̄ sistūt & torquet, & uinctos ab illis, soluūt semissis uin
culis. Quid hoc foro magis uenerandū, quū uideat nemo
nemo dæmonis instet laterib⁹, uoces sentiunt & laceratio
nes & c̄. & cinis, ossa, & fauilla inuisibiles illas pt̄ates dila
niant & c̄. Multi reges, plerūq̄ hui⁹ spectaculi gratia pere
grinati sunt. Hactenus ille.

Hieronymus

Homil. lxi.

¶ Etiā si miracula apud martyres & sanctorū dei sepulchra
fiant, non fiunt quia sancti hoc impetrant, Cæterum paulo post
quia uehementē in sc̄tōs suos amorē testat deus. LONICE
cedentia.

¶ Quēadmodū n̄ q̄ in euripo sunt, huc illucq̄ iactant, THEOLO
itidē & tu nūq̄ tibi cōstas, sed tanq̄ cæcus & ebri⁹ in mul
tis plerūq̄ locis tecū iisdē sp̄ de rebus dissides. Nā q̄ mō tā
topere oppugnaueras, id nūc nobis penitus cōfirmas. Cū
e n̄ p̄ cæteris deus sc̄tōs suos amat, cur in eos suū amorem
miraculoꝝ signis manifestat, nisi ob eorū merita q̄ deo sua
gr̄a illis auxiliāte, opati sunt. Hæc sane merita quodā mō
interpellāt deū, sicut & orare dicunt, ueluti scriptū est. Cō
clude eleemosynā in sinu pauperis, & ipsa orabit pro te, q̄
mō & sanguis Ch̄ri pro nobis dicit ueniā petere, Hac (ni
fallor) rōne, sancti ueteris testamenti orantes, sæpe merita
p̄m suorū recēsebant, q̄tenus illoꝝ suffragantib⁹ meritis,
ipsi facili⁹ exaudirent in suis deprecationibus. Exēpla sunt,
Exodi. xxxij. Dani. iij. alijs q̄q̄ plerisq̄ locis, q̄nimo & do
min⁹ oñdere uolens, q̄tū eū ad b̄nficia cōferēda moueant
merita p̄m: tā p̄m q̄ meritoꝝ suorū frequēter memor est,

Retorsio argu
menti in au
thorem.

Eccle. xxix.

Caput nonum.

ut Gen. xxvi. Exodi. iij. III. Reg. ca. xi. alijsq; locis cōspi-
cere licet. Porro quēadmodū bona merita interpellāt, ita
etiā & eodē loquēdi gñe impetrare dicunt. Nā qd aliud est
impetratio, q̄ interpellationi rñdens boni affectio. Nec ē
q̄ in p̄sentia; miseris interpellare merita, eo em̄ interpel-
lare dicunt, q̄ deū ad taliū prodigioꝝ prouocāt manifesta-
tionē, quēadmodū & ediuerso crimina clamare dicuntur,
qñ deū ad uindictā incitat, sicut scriptū ē. Vox sanguinis
fratris tui Abel clamat ad me. Cōsonat his mḡi fñiaꝝ. In-
tercedūt inqens ad deū pro nob̄ sancti merito, dū illorum
merita suffragant nob̄, et affectu dū uota n̄ra cupiūt imple-
ri. Oram⁹ ergo ut intercedāt, i. ut eoz̄ merita nobis suffra-
gent &c. Quēcirca sancti etiā nō supplicātes, mō qdā in-
terp̄tabili p̄ sua merita interpellāt, & impetrant, qñ nos ob
eoz̄ merita a dño iuuamur. Neq; id solū satis ē recēuisse,
uerū etiā qñ deū oram⁹, ut eoz̄ merita nob̄ suffragent, tūc
eo ipso nimirū & eos oram⁹, ut & ipsi p̄ nob̄ impetrēt &
intercedāt. Neq; hęc mira cuiq; uideri debēt, quū ab hoc
loquēdi mō nō multū abhorret id qd̄ ijs q̄ ius ciuile profi-
tent, nō minus elegāter q̄ frequēter in ore est, diē interpel-
lare pro hoīe, Vt igit̄ ad id vñ digressi sum⁹ reuertamur, si-
cut sc̄ti etiā nō supplicātes, meritis suis interpellāt, ita p̄ ea-
dē merita diuini erga se amoris in signis & uirtutib⁹ testa-
tionē impetrant. Vides ne mō Lutherane q̄ malignitatis
ruæ studiū deductū sit, cū id qd̄ reprobare totis uiribus cō-
tēdis, approbasse tua ipsi⁹ te v̄ba cōuincāt. Cernis ne tuo
te gladio (ut aiunt) facile iugulatum?

Gene. iij.
Dist. xlv. q̄rti
Sancti dupli-
ci modo inter-
cedunt.

LONICE
cōtinuo ad p̄-
cedentia.
Nō p̄pter mi-
racula sancti
sunt iuocādi.
THEOLO
Ondit bonū
esse iuocare
sanctos.

¶ Nec sic argumētandū est, Deus opat̄ miracula apud
sc̄toꝝ suorū sepulchra, ergo inuocādi sunt, sed erit sequela
ergo de⁹ q̄ unice sc̄toꝝ suos diligit, oñdit. Imo de⁹ hac uia
ad sese nos inuitat. Indicat em̄ q̄ benignū se suis exhibeat
et ijs q̄ i carne qndā, ut nos hodie circūcirca onerati erant.
¶ Alterā quā tu probas sequelā nequaq; abnuim⁹, imo
nō grauatim donam⁹. Primā aut̄ nimis temere refellere p̄-
gis, quā sic aduersum te firmate ac cōponete in aīo ē. Cō-

De inuocatione sanctorum.

peritū habem⁹ calamitosos ac oppressos, nec nō & anxios
pios hoīes, ea rōne plerūq; inuocare sc̄tōs, ut ipsi sua inter
cessione apud altissimū, diuinā impetrēt opē atq; miseris
cordiā. At diuina maiestas ad eā qualē iā explanauim⁹ in
uocationē, crebro miracula sanitatū siue subuētionū, cir
ca monumēta aut reliq; sc̄tōrū operat. Vtraq; propō te
stator ac notior est, cū ex historijs, tū experimētis multis
q̄ ut alterā earū aliq; arte aut fuga labefactare q̄as. Ex his Finalis con
clusio.

¶ Hinc ad exiliū breuib; Ciatis, arcti⁹ ablegādam eē LONICE.
falsam de deo opinionē, scilicet q; forsan nos acceptare no
lit, aut q; iram suā q̄ mansuetudinē potius effundere uelit. cōtinuo ad p̄
cedentia.

¶ Nō ablegāda, nec in breues giaros pducēda ea ē opi THEOLO
nio, sed, p̄ syncera v̄itate amplectēda ac exosculanda, q̄ di
cimus, irā dei in tp̄alib⁹ miseris ac poenis, nōnunq; aduer
sus hoīes usq; adeo eē firmatā, ut nullā btōrū preces, eam
possint auertere, etsi nunquam salutis uiam alicui præclu
dat. Nam Hieremiā dñm dixisse cognouimus. Tu ergo
noli orare pro pp̄lo hoc, ne assumas, p̄ eis laudē & oīonē,
nō obsistas mihi, q̄a nō exaudiā te &c. Et alibi. Nō exau
diā in tpe clamoris eorū ad me. Et alio in loco. Noli ora
re pro pp̄lo isto in bonū, cū ieiunauerint nō exaudiā p̄ces
eorū, & si obtulerint holocausta & uictimas, nō suscipiam
ea, qm̄ gladio & fame & peste ego cōsumā eos. Et iterum
Si steterint Moses & Samuel corā me, non est aīa mea ad
pp̄lm̄ istū. E regione v̄o principio etiā oñdim⁹, deū uicis
sim in multis reb⁹ sua sn̄ia, ordinatiōeq; statuisse, neq; boni
q̄ppiā cōferre, nec malis hoīm leuare, nisi ob certa merita,
p̄cesq; sc̄tōrū. Quare nihil agis, sed meras nugas oggānis.

LONICE.
cōtinuo ad p̄
cedentia.
Sctōs nobis
suppetias fer
re dū inuocāt
summa est im
pietas.

THEOLO
Retorsio argu
menti in aus
thorem.

Actuū. ij. v.

¶ Sctis dū adhuc in corpe p̄ fidē pegrinarēt, adeo se de
& c. misericordē prestītit, ut id q̄q̄ post mortē illorū testē
in hisce miraculis, q̄ uera aliqñ repiunt & c. Ne igit̄ timea
mus accedere illū. futurū est em̄, q̄ nob̄ æque atq̄ illis mi
sericors & c. sit, mō ne auersemur eū quē nunq̄ auersati sūt
sancti sui. Qui ut nobis suppetias ferant, rēq̄ tēporalē iu
uent, dū inuocant, tanta est impietas, ut hūanus aius haud
facile possēt illā assequi. Vtinā ch̄riani principes hic uigi
larēt, istaq̄ idola destruerēt, q̄s adeo hoīes a uero abducūt
¶ Perplacet testimoniū de miraculis sctōrū, & tecū in
ea re sentim⁹, uerū q̄ n̄ q̄ sctōs inuocant deū auersent, non
placet. An qd̄ stulti⁹ fingi possit, q̄ talia somniare? Tu tñ
uelim expedias hoīm mordacissime, an etiā deus cōtēnat
qñ sctōs aut p̄uētā uirtutis hoīes, adhuc in hac terra pe
regrinantes (qd̄ tu scriptura approbāte mirifice laudas) im
ploram⁹? Dices utiq̄ nequaq̄. Quare igit̄ nequaq̄? Certe
qā eorū auxiliū implorantes, deū nō repellim⁹, qn̄ potius
ip̄m in n̄ra inuocatiōe p̄cipuū habem⁹, ai m̄q̄ ad eū primo
intēdimus. Nō em̄ sic sctōs imploram⁹, q̄si ipsi nobis suis
uirib⁹ suppetias ferāt, hoc em̄ eēt repellere deū, sed ut sup
petias nob̄ suis p̄cibus apud deū obtineant. Cū aut̄ hic nul
lā impietatē eēt, ipse facile cōcedas, quē nā ergo (ut tuis v̄
bis utamur) ea est impietas, quā tantope (ut tua est sn̄ia) hu
manus aius execrat, a q̄ natura hūana abhorret, si sancti q̄
iā cū Ch̄so cupito potiunt̄ brauiō, eo mō sicut dixim⁹ in
uocent⁹? Et ut impedimēto sim⁹, ne idē nobis subinde obie
ctes, uideam⁹ qd̄ de hac re in actis ap̄lorū repiat. Nōne ibi
discimus, Petri ap̄li adhuc uiuētis mirū in modū ab hoīb⁹
p̄sidiū imploratū fuisse? Itidē & de Iacobo cæterisq̄ ap̄lis
factū nō dubitam⁹, Nepe p̄ manus ap̄lorū fiebant signa &
prodigia magna in pp̄lo, hæc aut̄ cū ita sint, q̄re nunc ma
gis Petrus & Iacob⁹ cœlestis gl̄iæ iā participes, a ch̄rianis
principib⁹ tanq̄ idola qd̄a sunt cōterēdi (utpote q̄b⁹ hoīes
a uero abducunt) q̄ cū adhuc mortalē uitā agerēt, atq̄ ab
hoīb⁹ nō mediocriter iplorabāt? Q̄ si discriminis rōnē

De inuocatione sanctorum.

afferte nequeris, mitte nugas istas, ac desine tandē menda
cijs & ijs qdē ipudētissimis sc̄tōs blasphemādo uellicare.

Lonicerus in solutionib⁹ argumētōrū. Cap. X.

Sic scilicet probas &c. sc̄tōrū inuocationē Chorebe in
Signis. Principio ais eccliam nō errasse in sc̄tōrū inuo/
catione cū spūs sc̄tūs docuerit illā oēm ueritatem &c.
Si ex te querā, qd sit ecclia, nōne rñdebis mihi, Papa cū su
is. Sic hanc ob causam duplicē pono, alterā catholicā, q̄ ca
put Ch̄m habet unicū, aliudq; nescit, ipsa uero corpus est
q̄ddā Ch̄i p̄ciosum, siue sit in oriēte uel occidente, austro
uel aqlone, q̄ euangelio & ŷbo dei regiū, uiuit & cōseruat
hæc nō uidet oculis carnis, nō est p̄sonata, nō insidet mu/
labus excellēter phaleratis, nō est certo loco colligata, uer
rū ubicūq; baptisma, & uerū dei uerbū est, promulgat &
uiuit, istic est ecclia. Porro hæc dū uerbo dei uero dirigit,
errare nō p̄t, dū uero uerbo dei destituit, nō p̄t nō errare.
Alterā Romanā siue papisticā, q̄ caput habet papā &c. ef
feminatū illud Antich̄i corpus, q̄ dū se iudicē uerbi dei
cōstituit, illud pro suo tm̄ quēstu exterminans, nunq̄ non
errat &c. ita ut nō mereat dici ecclia, sed rectissime synago
ga sathanæ, Babylon q̄q; meretrix illa magna &c.

LONICE.

¶ Audi qd mihi scripserit uenerād⁹ theolog⁹, quē tu tāq̄
Chorebū as p̄naris, ŷitatis (iq̄t) deprauator ille Ioānes Lo
nicerus, q̄ rñsioni suæ uia pararet, rñsionē somniat, quam
q̄sit⁹ nūq̄ dedissem, ut q̄ ecclie noie, nihil aliud q̄ papa et
sui intelligat. Quid uero sit ecclia, & qd sentiēdū sit de ea
quā tu inuisibilē ponis, dudū mḡro tuo Luthero, q̄ in hoc
errore arcē tenet, eo libello q̄ scriptus est ad inuictissimum
Cæsarē Carolū rñdimus, ubi in p̄fatione non oscitanter
sup hoc articulo differuimus, accuratius tm̄ & effusius hāc
rē alias, q̄n cū Lutheranis fucis nob̄ res eēt, explanauim⁹.
Cæterū ut cōuicia, cōtumelias, iniurias, opprobria silētio
p̄tereamus, hoc unū dicere ac rñdere uisum est. Ex ecclia
quā catholicā, ac uerbo dei & euangelio cōseruatā p̄dicas
ne unus qdē sc̄tōrū auersatus fuit inuocationē sanctorum.

THEOLO

Caput decimum.

Nullus unq̄
sctōꝝ auerſa
tus est inuoca
tionē sctōꝝ.

Vere tres dūtaxat inē tot hereticos (Hiero. teste) Basilides
Eunomi⁹ atq; Vigilāti⁹, ob id ab uniuerso orbe dānati, san
ctōꝝ iuocationē execrati sunt, q̄ꝝ sane cecitatē, Luthera
na rabies imitat. An ꝑ̄o hi tres heretici de qb⁹ mētionē fe
cim⁹ cū uniuerso Lutheranoꝝ coetu, catholicā eccliam ꝑ̄
se ferāt, & nō poti⁹ sicut antea dixim⁹ priapisticā synago
gā exprimāt, alioꝝ esto iudiciū. Tu aut de ecclia ꝑ̄sequere.

LONICE
paulo post ꝑ̄
cedentia.

¶ Nō refert q̄ mlti scti uixerint & hodie uiuant in ista
synagoga, ꝑ̄t deus suos in medio fornacis ardētis cōserua
re. Gloriaris Balthasar mateologe te uelle cū Au. Hiero
ny. & reliq; errare ꝑ̄ribus sctis. Hic tibi obijcio chřianum
apophtegma & scite dictū ꝑ̄clari & summi Eslingēsiū cō
sulis. Si (inqt) maiores natu & progenitores nr̄i iter inces
sere lubricū & salebrosum, qd ni recta (dūmodo manfeste
tur) incedam⁹? Sed tu ꝑ̄sequere. Ergo scti ꝑ̄res lubricū am
bulauerūt, & nō recta uia? Imo nō in oibus, sed aliqb⁹, ue
rū nō ꝑ̄tinaces ꝑ̄stiterē in suis obseruatiunculis. Si q̄spiā ꝑ̄
scripturas eos redarguisset, recta aspernati nō fuissent. ꝑ̄
us error fuit, quē fides eoꝝ erga deū & proximū extinxit
Tu impie erras &c. cū Augustino, & Hier. te errare iacti
tas &c. Augu. nō uult q̄ eū imitemur, si errasse cōuincit.

THEOLO

¶ Quid igiſ tu sophista uis errare cū sanctis patribus?
¶ Sctōs adhuc in corpe cōstitutos, magna ecclie bona
adeptos eē, ueri⁹ notiusq; supra eē dixisti, q̄ ut hesitatōnis
qcq; admittat. Ex ipis ergo tuis ꝑ̄bis sic cōtra uisum est ar
gumētati. Pro certo scim⁹ ingētē ac innūerabilē sctōꝝ nu
meꝝ fuisse, q̄ & pro se, & pro uniuersa dei ecclia, ꝑ̄cibus
haud somnolēter diuinā clemētiā pulsarūt, q̄tenus ꝑ̄serua
rent a ꝑ̄nciosis ꝑ̄auisq; errorib⁹. At ne un⁹ qdē hoꝝ in
uētus ē, q̄ sctōꝝ inuocationē asp̄nat⁹ fuerit. Iā cū iuxta sal
uatoris uocē, Nemo accēdit lucernā, & ponit eā sub mo
dio, sed sup candelabrū, ut luceat oib⁹ q̄ in domo sunt, qd
credis? nū Chřs tanto tpe sp̄sām suā ꝑ̄dilectā eccliam, tā
putido errore inqnatā, tot heresum labyrinthis implicatā
reliq;isset, si scti inuocādi nō essent? An eā luscā malebat?

Matthæi. v.

De inuocatione sanctorum.

doctrināq; suā q̄ nūc in oēs mortales ppagata ē, oī caligi-
ne, oib⁹ tenebris optā legi malebat, q̄ his erroꝝ nebul' uin-
dicare: Vide cādide lector, q̄ insignit' hallucināt boni illi In Luthera-
nos inuectio.
Lutherani, Chꝛs hāc v̄itatē tot annoꝝ millib⁹ occultā &
obstrusam eē uoluit, & nūc solos Lutheranos ad unguem
certiores fecit ac docuit, Cæterꝝ doctores sc̄ti oēs loquuti
sunt ut hoies, scripserūt ut hoies, nēpe q̄ tm̄ hoies erāt, Hi
aūt ebriꝝ Lutherani, supnis penetrabilib⁹ digni habiti sunt,
his solū mysterioꝝ religionē pollicit⁹ ē de⁹, hi nulla ex pꝛ-
te titubāt, qcq; scribūt, qcq; dicūt, id spū sc̄tō authore &
scribūt et dicūt, Soli in carne cœlestia intueri & cognosce-
re p̄nt. Quicq; pferūt Sibyllę oraculū ē. Et ut semel dicā
Chꝛs sc̄tis suis oib⁹ usq; hodie v̄itatē hāc occultauit, & so-
lis Lutheranis oīa sacra calcātib⁹, oīs castimonix cōspur-
catorib⁹. In sup & Veneris & dei Priapi in synagoga pria-
pistica sacrificulis & cultoribus, eā referādā seruauit. Præ-
terea ut te euāgelicū nugatorē accurat⁹ attingam⁹, pius in-
q̄s error fuit, quē fides erga deū extinxit &c. Dicis q̄so, si Retorsio argu-
menti in au-
thorem.
potes, qd magis ipiū, qd magis a pietate alienū eē p̄t q̄ alio
rū deoꝝ cultura, cū sit blasphemia dñici noīs, qñ qdē pie-
tas circa diuini noīs cultū & reuerētiā p̄cipue cōsistat. qd
ergo eos sc̄tōs dicis, q̄s mō impietatis insimulasti? qd errorē
piū affirmas, ex q̄ tot impietatis sbnascūt uitia? quō illū erro-
rē excusabit fides, q̄ in ceteros errores plurimū fidei repu-
gnat? At uero si tā execrabilis error, q̄ uel tua snia blasphe-
miā, & perfidiā sapit, crimina adeo manifesta excusare p̄t
dic tu q̄so te, qñ illud apli locū habebit, qd de doctiorib⁹
dicit hominib⁹. Si q̄s ignorauerit ignorabit. Q; uero scri-
bis uenerandū doctorem Balthasar dixisse se malle errare I. Corin. xiiij.
Excusatur pa-
stor Essingen.
cū sanctis patribus, solens tuo more facis, Quis est adeo
est stupidus, qui errare cōcupiscat, quū natura id nobis in-
ditū sit, ut scire desiderem⁹. Vide hic pie lector malignita-
tis studiū, quō oīa inuertit. Nō em̄ uir ille uenerabilis uo-
luit errare id qd hui⁹ sycophātę resonat impostura, Nem-
pe qui nobis scribens, nollem (inquit) cum angelis errare.

Verū maluit a p̄fidis iudicari errans, q̄ ab ipsa v̄itate rece-
dere, & cū Lutheranis (q̄ a sc̄tis dissentiūt p̄rib⁹) s̄ape. Atq̄
q̄ eo locutiōis ḡne & ego libēs errare uolo una cum illo.

LONICE
cōtinuo ad p̄s
cedentia.

¶ Deinde ut ausus es inuocationē sc̄tōꝝ ex sp̄ū sc̄tō or-
tā pro cōcione declamare Ch̄ri uerba adulterat⁹, textū ci-
tas Iohannis, Sp̄s sc̄tūs docebit uos oēm ueritatē, Nō lo-
quit ex semetipso &c. Nō loquit nec docet sp̄s sc̄tūs q̄d
est cōtra uerbū Ch̄ri & scripturā qn cōfer & locū q̄ est Ioh-
han. xiiij. Aliū paracletū sp̄m sc̄tm̄ mittā uobis q̄ ad me-
moriā reuocabit aut suggeret oīa q̄cūq̄ dixi, Viden sp̄m
sc̄tm̄ docturum q̄ Ch̄rūs ante docuit &c.

THEOLO
Iohan. xiiij.

¶ Euangelicū textū hic satis corrūpis, atq̄ id pro cōsue-
tudie facis. Sic em̄ h̄z text⁹. Paraclet⁹ aut̄ sp̄s sc̄tūs quē p̄f-
mittet ī noīe meo, ille uos docebit oīa, nā & suggeret uob
oīa, q̄cūq̄ dixero uob. Duas ergo hic text⁹ cōplectit̄ p̄mis-
siōes, nā unā q̄ d̄t, sp̄s sc̄tūs ille docebit uos oīa, alterā nō
ita absolutā, sed magis restrictā, q̄ dicit, & suggeret uobis
oīa q̄cūq̄ dixero uobis. Tertiā aut̄ uenerādus inducit theo-

Astus & dol⁹
Lutherani
circa scriptu-
ram.

logus, q̄ dicit, sp̄s sc̄tūs docebit uos oēm ueritatē. Et hec
sane eadē est cū prima. Tu uero v̄ba Ch̄ri adulterat⁹, astu
& dolo, primā p̄termittis, & secūdā q̄ illi cōtinuo cōiūgit̄
exprimis, ut aliqd̄ uelamen tuis mēdacijs p̄tendere possis.
Sed sp̄ssiori opus eēt tegumēto, pellucet em̄ atq̄ tā apta
res palliari haud facile p̄t. Quo circa hic immodice deli-
ras. Si em̄ iuxta sc̄dā (quā tu affers) p̄missionē, sp̄s sc̄tūs
p̄mittat oīa q̄cūq̄ Ch̄rs dixit suggestur⁹ apl̄is. Nūqd̄ huic
(id q̄d tibi uisum est) repugnabit sp̄sio tertiā p̄ uenerādū
theologū inducta, q̄ promittit̄ sp̄s sc̄tūs ap̄los oēm do-
cturus ueritatē ad salutē scilicet fideliū necessariā? Mini-
me, qn̄ potius si oculos ap̄ias clare cōspicies tertiā prorsus
cōfirmare secūdā. Cur itaq̄ calūniator euangelice ita im-
pudēter debaccharis, ut q̄ maxime cōsentanea sunt, ea in-
ter se pugnare dicas. Quin tu cōfer & locū q̄ sequit̄ uerba
p̄te citata. Iā nō ml̄ta loquar uobiscū. & alias. Adhuc mul-
ta habeo uobis dicere, sed nō potestis portare mō, q̄bus sa-

Delirat Lu-
theranns.

Iohan. xiiij.

De inuocatione sanctorum.

ne si adiungam⁹ ea q̄ Ch̄s dixit apl̄is, p⁹ hęc v̄ba inuenie
 mus admodū pauca eē talia Ch̄i v̄ba, q̄ ap̄d euangelistas Iohan. xvi.
 legūt̄ descripta. Proinde his oib⁹ attētis, p̄fecto tu (q̄tūli
 bet q̄d scriptū nō legit, ex cōsuetudine reñcias) tñ etiā si ue
 lis, inficiari nō poteris, sp̄m̄ sc̄tm̄ ml̄ta fuisse ap̄los doctur
 rū, q̄ Ch̄s añ nō docuit, Ch̄m̄ q̄q; in carne p̄sentē, ml̄tas
 reliq̄sse v̄itates, q̄s p̄ sp̄m̄ erat reseratur⁹, Nepe q̄ de eodē
 sp̄u cū dixerat docebit uos oēm v̄itatē, cōtinuo subiūgit, Ibidem.
 Nō em̄ loquet̄ a semetipso & c. ille me clarificabit, q̄a de
 meo accipiet et annūciabit uobis. Rursus ut institutū n̄m
 pingui minerua declarem⁹ & nihil amplius desideres ope
 p̄ciū duxim⁹ aliq̄d subijcere exēplū, ut em̄ ap̄licorū actiū Sp̄s sanctus
 sacra prodit historia sup̄ circūcisiōne aliorūq; legaliū abro
 gatione aliquādiu nutauit ueritas inter fideles. Et cur hoc q̄ Ch̄s nō ex
 presserat.
 nisi q̄a Ch̄s eā nō expresserat. Et ergo in Ch̄i eccl̄ia, lon
 ge secus hic atq; ille de ea re sentiebat usq; ad annū ab ascē
 sione dñi ferme quartūdecimū. Nā tūc primo inito cōci
 lio, p̄ sp̄m̄ sc̄tm̄ certiores facti sunt apl̄i, et q̄d faciendū eēt
 didicerūt, cū in suo decreto cōuersis scriberēt ex gētib⁹, ui
 sum est sp̄i sc̄tō & nob̄, nihil ultra imponere uobis oneris
 (scilicet in legalib⁹) q̄ ut abstinēatis uos ab imolatis simu
 lachrorū & sanguine suffocato & fornicatione. Hāc aut̄
 ueritatē post ascēsiōnē dñi aliqñ ignorauit Petr⁹. Nā p̄p̄
 dicta pendēte altercatōe, cecidit sup̄ Petrū mētis excessus
 & uidit lintheū magnū submitti de cœlo in terrā, in quo
 erāt oīa q̄drupedia & c. & uolatilia cœli, & facta est uox
 ad eū, Surge Petre, occide & māduca. Petr⁹ aut̄ rñdit, Ab
 sit dñe, q̄a nūq; māducaui oīe cōe & immūdū. Vides ne
 mō Petrū tūc ignorasse, In euangelica lege nō eē turādū
 delectū ciborū, sed postea eā ueritatē didicisse. Postremo,
 ut ad n̄m institutū oīo redeat. Si (ut tua est sn̄ia) sancti nō Iohan. xvi.
 sint inuocandi, Si sp̄s sc̄tūs (Ch̄s promittētē) docturus
 erat ap̄los oēm ueritatē (ad salutē scilicet necessariā) nō ap
 pareret, q̄o aut fieri aut credi possit, q̄ in articulo inuocatio
 nis sc̄tōrū, eccl̄iam (nō dico Romanā, sed ulēm) nō illumi

Caput undecimum.

nauerit, sed tetrīs errorū tenebris implicatā p̄ tot annorū se-
cula reliquerit, Hoc etem̄ pacto, infallibilis promissor suę
sp̄sioni min⁹ satisfecisset, qđ utiq; blasphemū est, non mō
dicere, sed & cogitare. Et hāc uenerabilis doctor, quē tu
miser nugator alpnaris pro concione cōtra te declamauit
sniam, quā utiq; nō mō sanam, ueq; & sanctā estimamus.

LONICE
continuo ad
prædicta.

¶ Esto uero, qđ ex spū sc̄to orta sit inuocatio sc̄torū, edis-
sere qđ scriptū est bibliorū loco. Sed locū monstrare nō po-
tes, ne unū quidē, ni ad caput tuū detortū.

THEOLO

¶ Vt placet hō sibi, nā ita cōfidēter loquit, qđsi nemo ex-
tra eū unq; attigisset scripturas. Nihil tñ agit, etiā qñ maxi-
me turget, qđ uel hoc in loco uidere licet. Nā ridicule ad-
oñdendū locū scripturæ nos prouocat, qđsi post canonicas
scripturas initio editas, nihil noui p̄ sp̄m sc̄m, utpote oci-
osum eccl̄iæ gubernatorē, sit exortū, qđ antea expressum
nō fuerit in sacris l̄ris, q̄s admodū modicas & pbreues cun-
ctis eē patet. Veq; his satis supq; in p̄cedētib⁹ satisfactū ar-

LONICE,

¶ Lon. continuo ad p̄cedētia. Cap. XI. (bitramur
P̄ Ostremo fateris & recte sc̄tos nō inuocādos, ut nob̄
qd p̄stent auxiliij, sed ut intercedant pro nobis. Nōne
synagoga Saranæ papistica hacten⁹ sc̄tos colit, ut cu-
stodiant a pestilentia &c. Negare nō potes quū tui docto-
res alios sanctos alijs munijs, et suppetias nobis ferēdi, mo-
dis a deo nobis donatos fingant.

THEOLO
Mēdaciter cō-
tra ecclesiam
Lutheranus
latrat.

¶ Ingenue fatemur sc̄tos ea cōditione nō eē inuocādos
seu colēdos, qđsi ipsis liberū eēt hoibus, sanitatis bñficia cō-
ferre, a mala morte tueri, pestē a corpe depellere, cui⁹ er-
roris tu mēdaciter incusas sanctā eccl̄iam, sed ea de cā eorū
subsidiū imploram⁹, ut ipsi a deo oīnēte nobis salutē ob-
tineant. Neq; id doctores n̄r̄i (id qđ tu mētiris) fingūt, sed
diuinæ pietatis crebro experimēto eruditi, pie sc̄tēq; cre-
dēdū sentiūt, deū nōnullos sc̄torū nūero ea p̄ ceteris hono-
rare p̄rogatiua, ut ad eorū implorationē deus certa cōferat
bñficia, Neq; absurdū cuipiā uideri debet, si sc̄tis qbus in
hac uia, alia & alia meritorū, id est, patiētīæ, uirginitatis,

De inuocatione sanctorum.

fidelitatis, iusticie, aliarq; uirtutū clara fuit excellētia, etiā & illis alia & alia rēdeat miraculoꝝ p̄rogatīa. Proin nihil mirū, si deo ad certorū suorū sc̄torū iplorationē, certa largiat hoib⁹ bñficia. At ꝑo cū hoc diuio sp̄ atq; occulto subiace at iudicio, nihil certū de hoc in p̄ticulari definiendum est

¶ Sin Adagionē mēdacē, memorē eē optere, ecclīaz n̄ **LONICE** errasse in sc̄torū inuocatōe, ptulisti publice. Pręterea dicis sc̄tōs nō iuocādos, ut nob̄ aliqd cōferāt opitulatōis ul' grę In hūc modū inuocati sunt, ut p̄stent tanq̄ possint, ergo te ipso iudice, & tuis ex uerbis, ecclīa non dico catholica, sed quā tu ecclīam cēses. s. Papistica, id qđ tu rēnuisti, errore fuit implicita. En qđ digne & pro decoro tuū defendis sentimentū, insup teip̄m mendacē cōstituendo nugatorem.

¶ O ipudētē mētiēdi artificē. Nā etiā repetit mēdatiū **THEOLO** impudētissimū in sc̄tām ecclīam, q̄si satis i eā debacchatū **Refellit men-** nō eēt. Nō eim̄ ignoram⁹ et ip̄e exploratissimū habes in le **daciū Luth-** tanijs & in alijs qq; p̄culis seu collectis, q̄s ad sc̄tōs dirigit **rani cōtra ec-** ecclīa, nos sc̄tōs sic inuocare, ut orēt p̄ nob̄, ut nobis eorū **clesiam,** intercessione aliqd donec, qñ uero deū aut Chr̄m eius inuocamus, dicim⁹, miserere nobis, Omnipotētīā q̄q; Chriſti ei⁹, plerūq; orantes profitemur. Tui ergo fuerit officij, scelestissime sycophāta, oñdere, ubi nā ecclīa sc̄tōs inuocet aut inuocandos doceat, ut grām aliquā siue salutē nob̄ p̄stent, tanq̄ eā ipsi p̄stare possint. Nō aduertis hoim̄ miserissime, qđ inepte hic gloriaris, & quātis nugis te illigas, qđ de niq; stulte te totū nobis deridendū propinas. Si sanctis in manu esset, hoibus salutē pręstare, nōne frustra deū pro n̄ra salute orarent, cū ipsi eā suis uiribus pręstare possent? Frustra em̄ (id iterū atq; iterū diuus Augustinus repetit) **Ep̄la. cv ad** pro eo obtinendo, quis orat, quod iam in sua potestate ha **Sixtum,** bet. Quare si eiusmodi potestatē sanctis tribueret ecclīa, profecto derisibilis esset inuocatio ecclesię, quę sanctos in terpellaret, ut ipsi deum pro nostra salute orarent, quā tamen ipsi sic in potestate sua haberent, ut nobis eam ipsi cōferre libere possent.

LONICE ¶ Sed uideam⁹ porro uerba tua, Sancti inq; inuocandi continuo ad sunt ut pro nob⁹ orēt, nō nos uel iuuent uel salutē cōferāt, præcedentia. Ignoras profecto tua ipius ŷba Chorebe, nec rē ipsam intelligis, da obsecro, nōne cū sancti (ut tua est snia) pro nob⁹ interpellāt, auxiliant⁹ nob⁹, & eorū medio salus dimittit⁹?

THEOLO ¶ Eandē cantilenā sp⁹ canis, atq; tua ipius uerba nō satis intelligis, una nāq; est et cōis oīm Chřifideliū ueritas, ipm solū deū nob⁹ auxiliari & salutē p̄stare, eāq; in nobis efficere, citra cooperationē actiā sc̄tōrū in Chřo dormiētū. Altera uero est (quā defensandā suscepim⁹) ŷitas sc̄tōs in hoc nobis auxiliari, eorūq; medio salutē nobis demitti, q̄a suis meritis seu p̄cibus impetrāt, ut 'de⁹ optim⁹ imēsa sua ptāte nob⁹ salutē cōferat, ad quā tñ sc̄ti nihil actiē operāt. Ex his duab⁹ ueritatib⁹, quēadmodū aranea ex florib⁹ uenenū, ita tu q̄q; sophistaz⁹ more, apparētis cōtra dictionis (ubi nulla est) uenenū colligis, q̄d uiro bono fraudulēter in faciē p̄ijicias. Egdē pro certo scio, facile te hęc q̄ cōmemorauim⁹ probaturū, si malignitas ac ptinacia tua id nō p̄hiberet, q̄n ueritatib⁹ his etiā cōsentaneū est, q̄d in ap̄loz⁹ actis d̄t Petrus, Viri Israhelitez⁹, qd miramini aut nos qd intuemini, q̄ si n̄ra uirtute fecerim⁹ hūc ambulare, deus Abraham & c. glorificauit filium suum Iesum & c.

LONICE ¶ Si asseris sc̄tōs non iuuare nos, ergo nec Chřs nos iuuat, q̄ indies interpellat pro nobis, qd idē utrimq; sit officiū cæteris parib⁹. Sequit⁹ ergo ex tuo argumēto eccliam errasse, sc̄tōs inuocandos & nō inuocādos, Postremo Chři intercessionē nō p̄desse. Quid ita insanis? Sic probas inuocationē tuā; Labāt hoc more oēs ueritatis impugnatores, atq; tu sycophanta Balthasar, & a dño rursus tangātur & accingantur itineri recto.

THEOLO ¶ Easde⁹ sp⁹ iteras ineptias ac nihil noui affers. Attñ ne Blasphe⁹ scius eē nō debes eius qd ab initio oñdimus, Chřm nō mō Lutherani cō eē interpellatorē, uerū etiā parit⁹ cū deo p̄re gr̄æ & salutis actiuū collatorē, qd a sc̄tis alienissimū ē. Proinde blasphem⁹ ma est Chři ad sc̄tōs cōparatio, quā hic ponis, Hęc ut po

Lutheranus
morē induit
araneæ.

Actuum. iij.

De inuocatione sanctorum.

titus capias (mō ueritatis capax sis) accipe rudē exēplū. Pe-
trus mltū armis ac pugnis ualēs, amici mei Ioānis induct^o **Exemplum**
p̄cibus, hostē pulsat, meq; manib^o eius eripit ac defensum **clarissimum.**
dimittit, qd tñ nisi ob Ioānis grām & p̄ces nō fecisset, Dic
q̄so, nunqd hic p̄inde pro me pugnat Ioānes atq; Petrus?
nunqd eodē mō opē ferūt, quū alter uerbis ac p̄cib^o, alter
opa ac ui iuuet? Nequaq̄. Quēadmodū igit̄ hic se res ha-
bet, ita etiā scti suffragijs ac p̄cib^o nob̄ adminiculant, Ch̄s
uero p̄ter intercessionē, etiā reali actione opitulat̄, Nēpe q
ait. Qd̄cūq; petieritis p̄m̄ in noīe meo hoc faciam &c. **Iohan. xii^o.**
qd̄ petieritis in noīe meo hoc faciā. Neq; etiā isanit (ut tu **Pastor Eslin^o**
garris) doctor ille egregi^o, sed cū Paulo sobrietatis uerba **genfis.**
loquit̄ parit̄ & ueritatis, tu ꝑ̄ sycophantā agēs plane insa- **Actuum, xvi.**
nis, si qs unq̄ insanire uisus est, siqdē ignoras qd̄ sit cōtradi-
ctio, & tñ alios hoc uitio laborare, ut sibi ip̄s cēseant cōtra
dicere, totis neruis adniteris. Hæc nāq; inter sese pugnare
existimas, si dixerim^o, sctōs inuocādos tāq̄ n̄æ salutis ipe-
tratores, ac eos nō inuocādos tāq̄ salutis n̄æ actores. Qua-
re nihil min^o pbare, nihil min^o ex illi^o exim̄ doctoris argu-
mēto inferre potes, q̄ id qd̄ tu inferre niteris eccliam erras
se, aut Ch̄i intercessionē nō prodesse.

¶ Quod adducis Iob. v. ad aliquē sanctorū cōuertere fa- **LONICE**
cis pro tuo more citra iudiciū &c. Corripuit p̄cedēti capi **continuo ad**
te Elephas Themanites Iobū uirū sctm̄ &c. deinde post **prædicta.**
mlta adijcit &c. ad aliquē sctōrū conuertere &c.

¶ Ut diu^o testat̄ Aug. Amici Iob oēs diuina snia repro- **THEOLO**
bati sunt, sctō at̄ Iob singulare qd̄āmodo testimoniū diuini **Nō oīa uerba**
tus phibet, q̄ nō peccauerit labijs añ dñm. Et ergo in hoc **libri Iob sunt**
libro ubi mlta p̄sonæ locutæ sunt, nō solū qd̄ dicat̄, sed a **autentica.**
q̄ etiā dicat̄ cōsiderandū est. Proinde sup̄ uerbo Elephg, al **Ad Orosiū.**
lato operose nūc digladiati superfluum duximus, **cap. ix.**

Lonicerus post aliqua interposita. Cap. XII **Iob. primo.**
Iob. quinto.

Quod aut̄ caufaris in hūc modū, Abrahā orauit ui- **LONICE**
uus, ergo & mortuus, alioq; eēt minoris p̄fectōnis
& eā ob rē scti sunt inuocandi, Nego enthimema

Caput duodecimum.

tis tui cōsequēs. Audi rationē. Quicquid nō est uel exēplo uel p̄cepto in scriptura fundatū, nō est tutum asserere. Sanctos defunctos inuocādos scriptura nō exprimit. At solū deū & Ch̄m eius nobis p̄ponit. Nō curo ratiūculā tuā, atq; Machabeorum apochrefam.

THEOLO
Sancti orant
pro nobis.
I. Corin. xiiij.
Roma. viij.
I. Corin. xiiij.

Iohan. iij.
Roma, v.

Roma, viij.

Marci. xij.
Luca. xx.
Luca. xv.

Matthæi. xi.

¶ Hoc in loco ita gannis, ut nec pes nec caput usq; ap̄pareat. Nā sic scriptū est. Nūc, hoc est in hac uita, manēt fides, spes &c. sed tñ euacuabunt in patria. Nam qd uidet qd sperat? De charitate uero scribit, qd nunq̄ excidet, siquidē in hac uita manēs, in patria augebit. Hæc sane in uia sanctos ad salutis proximorū feruens desideriu inclinabat, sola fide tenētes, proximū ob deū amore eē prosequēdū. Cū ergo contēplent, q̄ placeat, q̄ grata sit dilectio deo proximi, q̄ (ap̄lo teste) quū inimici essem⁹, usq; adeo dilexit nos, ut filiū suū unigenitum daret pro nobis, Quid dicis? Nū sancti illi⁹ amoris q̄ erga proximū in hac uita cōstituti flagrabāt, in p̄ria penit⁹ immemores cēsendi sunt, qn̄ pl⁹ nos diligūt in celo q̄ in terra diligebāt? Præterea cū sancti uideāt in coelis Ch̄m, iugiter p̄ nob̄ interpellantē scdm̄ suā humanitatē, nōne & ipsi eius exēplo inuitati, redemptorē suū imitabūt? An iccirco min⁹ erūt foelices, aut statui foelicitatis eorū aliq̄ mō officiat, si p̄ cōfratrib⁹ suis ora uerint? quū tñ ipse Ch̄s, qui foelicissimā uitā agit, cōtinue pro nobis patrē interpellat. Præterea saluator n̄ ex specia li causa occasionē sumēs de statu ac gloria beatorū, generalē doctrinam ac notitiā tradere uoluit qn̄ non mō dixerit, Erūt sicut angeli in coelis, uerū ait. Aequales angelis sunt & filij dei sunt. De angelis aut̄ testimoniū phibēs, inquit, Dico uobis, qn̄ gaudiū erit sup̄ uno p̄ctōre p̄nitentiam agente. Et iterū, Dico aut̄ uobis, qd ita gaudiū erit in celo sup̄ uno p̄ctōre. Nōne uides quātū erga nos amorē celestis illa ac btā societas p̄ se ferat? quantā nostrā sitiant salutē? q̄ bñ ex aīo nobis uelint? Porro, si gaudeant qd p̄ctōr iā respiscat, & delictorū sarcina abiecta, ad Ch̄i leue iugū sese cōuertērit, p̄cul dubio eā cōuersionē, anteq̄ facta erat

De inuocatione sanctorum.

uehemēter uidere gestiebāt, q̄ si hoc dederis, ipsa te cōpel-
lit necēitas fateri, q̄ orauerit ad peccatoris cōuersionē. Quid
em̄ aliud est oīo q̄ mente fit, q̄ desideriu deo oblatū ut ip̄e
largiat donū cupitū? Quid nunc habes q̄d ad hęc respon-
deas? Ostendimus em̄ ex scripturis sanctos in cœlo, ean-
dē charitatē retinuisse, quam dū uiuerent in terra, habue-
runt. Dicis aut̄ (& recte quidē) sanctos homines qui e uita
nondū emigrarunt, ex diuina ordinatione orare pro pec-
catoribus. Tu uero ergo fuerit, e scripturis aperite, sanctos, q̄
mortē obierunt, ac cœlestis præmiij iā participes, dei maie-
statē cōtemplant̄ ad orandū non esse idoneos, quod reue-
ra nunq̄ efficies. Nā ab omni impedimento cū intercipi-
ente, tū retardante, iā liberati, quocūq̄ tendūt (id quod ad
orationis ualorē maxime attinet) toto spiritu pseueranter
ferūtur, quod profecto lōge eis deerat in hac uita, q̄n cor-
pus q̄d corrumpit̄ grauabat animā. Si uero cœlites sancti
tuo iudicio ad orandū nō sint idonei, Iterū restabit ondere,
deum eos nolle exaudire si orauerint. Et quidem id si de-
deris, quo igit̄ modo in cœlis uerificabit̄ illud prophætæ,
Nimis honorati sunt amici tui de⁹, si sanctos quos audiuit
orantes in terris, exaudire rennuat̄ interpellantes in cœlis
Et quia hoc absurdum est, reliquum tibi ostendere erit, q̄
nō deceat eorū beatā uitā, ut saluatorē suū emulent̄, aut eo-
rū charitas nobis in aliq̄d interpellationis obsequiū p̄deat
Et cū horū nihil (etiā si te rūperes) probare possis, mitte tā-
dē nugas, atq̄ ad te redi. Cogita qd dicas, noli tā audacter
dānare, q̄d reprobare nequis. Ratiunculā nō curas, cuius
certe nodū neq̄ p̄spicere neq̄ dissoluere uales. At uero li-
cet hęc cādide lector q̄ iā audisti, sint grauissima & a fidei
pietate nimis aliena, audies tñ grauiora, Machabeorū li-
bros hic bellus hō contēnit. Vide q̄so, q̄ placet homo si
bi. Sed quis hunc cōstituit scripturarū censorē? An huic
in manu est reijcere libros, quos mater nra suscepit eccl̄ia?
At scio quā rem agit, Nā idip̄m & Lutherus nō semel fa-
cit, nēpe ut dorsum suum a scripturarum onerib⁹ diuertat

Libri Macha-
beorum sunt
autentici.

Caput duodecimum.

Ca. xxx.
Ca. xxij.
Ca. primo.

Diuus aut Hiero. in .ij. prologo librorū Machabeorū dicit hos libros inter diuinorū luminū annotari historias, licet in canone Hebræorū nō habeant. Itē diu^s Aug. libro xvij. de ciuitate dei, lib. q̄q. ij. cōtra ep̄lam Gaudētij affirmat hos libros ab ecclia acceptatos, utiē q̄q. eiusedē scripturæ testimonijs in libro de cura pro mortuis agēda, & sermone, xliij. ad fratres in eremo. Proinde iā spectare licet, q̄ inique in solutione q̄nti argumēti uenerando theologo insultaueris.

LONICE. ¶ Cur nō cū fiducia accedim⁹ illū q nos hortat & inuitat, ut sese cōueniam⁹ &c. nō rēnuīt petitionē tuā, q dixit, Petite & dabit uobis. Et iterū. Quicquid petieritis in nomine meo dabit uobis.

THEOLO ¶ Idē repetis, & alijs atq; alijs uerbis inscitā tuā magis prodīs. Ecclia nāq; sic sctōs implorat, ut deū & Ch̄m ei⁹ nobis faciliē reddāt, isup ecclia p̄culas (q̄s collectas uocas) ad sctōs dirigēs, sp̄ Ch̄m tanq̄ toti⁹ salutis caput, & autō tē cognoscit, qd & ap̄ls nos docet facere qn̄ d̄t. Per ip̄m sp̄ offeram⁹ hostiā laudis. i. fructū labiorū cōfiteentiū nomini eius. Et tu miser tibi psuades, nos deū excludere, ut nec Ch̄m eius cōueniamus, qn̄ sanctos accedimus.

LONICE. ¶ Nō est qd causemur, Sancti sunt iā salui, euaserūt huius picula mūdi, sunt iā sine p̄ctō immaculati, nos in medio mari adhuc fluctuamus omnigenis polluti uitijs, ideo pijs eorū p̄ces lubētius audiet &c. sctōs euasisse mūdi malignitates nemini nō cōpertū est, eos oīno saluos, nō est certū, cū nondū sint suscitati, necdū receperit quisq; secundū opus fidele mercedem.

THEOLO ¶ Si de sctīs q adhuc in purgatorio forte detinēt sermo tibi est, facile tuæ sn̄iæ accedim⁹. Si uero sctōs oīno a culpa alienos, & iā purgatos, dicis nō oīni ex pte saluos & beatos, eo potissimū noīe, q ob corpis absentiā, nondū scdm̄ fidele opus (ut tuis uerbis utamur) receperūt mercedē, eadē rōne dixeris, dānatos in inferno, nō oīno p̄ditos, cū & ipsi in suo corpe, infidelis opis nōdū acceperūt mercedē.

De inuocatione sanctorum.

Sin aut Lutheranorū more, aliā moliaris excitare heresim
ut mētiaris aīas beatorū añ generalē resurrectionē, nō intu
eri faciē dei, addas ergo his etiā, nec angelos diuinā maie
statē intueri, & q̄ magis hāc hāresim cōfirmes, uide quod
scriptū legimus. In quē angeli desiderant prospicere. De
sideriū uero rei nōdū habitæ est. Sed ut te hac insania libe
remus, recolere debes, a morte angelis nō inferiores, sed
æquales (teste ipso saluatore) nos futuros. De angelis aut
sic ipsa ueritas loquit. Dico aut uobis qm̄ angeli eorū ī cœ
lis sp̄ uident faciē p̄ris mei, q̄ in cœlis est. Quō igit̄ angelis
in cœlis uultū dei uidentibus, diua uirgo, quō sancti toti⁹
ecclīe, principes aplī, primicias sp̄s hñtes, usq; ad finē mū
di beata illa ac iucūda uisione priuabunt? Præterea nimis
desipuit aplūs, q̄ tanto desiderio flagrabat ut diceret, Cu
pio dissolui & eē cū Ch̄so, si beatā dei uisionē ad finē usq;
mūdi putauerit differendā. Ampli⁹ ad Corin. scribit. Au
demus aut̄ & bonā uoluntatē habemus peregrinari a cor
pore, & p̄sentes eē ad dñm. Et ideo cōtendim⁹, siue absen
tes siue p̄sentes, placere illi. Quō aut̄ auderet aplūs, quō
uolūtate n̄ram bonā esse affirmaret, q̄ desideramus p̄sen
tes eē dño, nisi tale desideriū, diuinæ ordinationi cōsenta
neū eē cognosceret. Et quō quæso apud Iohannē diceret
Ch̄s. Qui uerbū meū audit &c. in iudicium nō uenit, sed
transiet a morte in uitā? His accedit q̄d alias dicit. Nō em̄
tm̄ dicit. Vbi ego sum, illic & minister meus erit, sed etiā
dicit. Vbi ego sum, illic & uos sitis. Pater q̄s dedisti mihi,
uolo ut ubi sum ego, & illi sint mecū, ut uideant claritatē
meā quā dedisti mihi, q̄ dilexisti me añ mūdi cōstitutionē
Si ergo sancti uideant claritatē Ch̄i, utiq; sunt beati in ui
ta æterna. Hæc etem̄ Ch̄so testante est uita æterna, ut co
gnoscant te solū deū uerū, & quē misisti Iesum Ch̄m &c
& nūc clarifica me &c. claritate quā habui priusq; mūdus
fieret apud te. Huius gñis est, q̄d de diuite epulone scribit
q̄ mox defunctus, in inferno sepultus est, Huic etiā alludit
illud q̄d dñs cruci affixus dixisse latroni legit̄, Amen dico
h

Sancti añ ge
neralē resurre
ctionē uident
deum.

I. Petri. I.

Matth. xviij.

Roma. viij.

Philip. I.

ij. Corin. v.

Iohan. v.

Iohan. xij.

Iohan. xiiij.

Iohan. xvij.

Ibidem;

Lucæ. xvi.

Caput decimumtertium.

Luca. xi.
Luca. xvi.

Ephe. iij.

tibi, hodie mecū eris in paradiso. De Lazaro q̄q̄ scribit, q̄ fuerit recept⁹ in sinu Abrahæ. Atq̄ plurima e scripturis loca cōmemorare possem, si suppeteret otīū. Quare si cœlestis gl̄iæ nemo p̄iceps erit añ extremū iudicij diē, sed oībus subtrahit. qd̄ igit̄ frugis & qd̄ gl̄iæ tandē attulit Lazaro, alijsq̄ sctis patriarchis & prophetis iucūda ac oprata illa Ch̄ri resurrectio, atq̄ ad tartara descēsus? Rursus quid sanctis patriarchis (si nō eos secū introduxisset) Christi in cœlū profuisset ascēso, de q̄ inqt̄ ap̄ls, Ascēdens Ch̄s in altū, captiū duxit captiuitatē. Tota igit̄ uia erras nugator euāgelice, monstraq̄ producis.

¶ Lonice. paulo post p̄cedentia. Cap. XIII.

LONICE.

Christ⁹ cū p̄re suo, ante q̄ orem⁹ intuet̄ corda n̄ra, nō habet opus alijs q̄ p̄ces n̄ras ad eū deferāt, p̄inde ut ē in hūano principū & summatiū aulico regimine & administratiōe, sinam⁹ sctōs sua quiete perfrui &c̄.

THEOLO

em̄ adeo incitiā suā unq̄ pdidit in sacris scripturis, atq̄ tu hoc in loco facis. Nō em̄ nos fugit, q̄ deus intuitus fuerat cor ipsius Tobiaē, ad quē tñ angelū dixisse cōstat. Qñ orabas cū lachrymis &c̄. ego obtuli orōnē tuā dño. Dicunt aut̄ angeli uota n̄ra offerre deo, nō q̄ eū doceant, sed quia eius uoluntatē sup̄ eis cōsulūt. Ad oīa quidē sciēda, diu⁹ inquit Aug. sufficit deo sua p̄fectio, habet tñ nūcios, id est, angelos, nō q̄ ei q̄ nescit annūciēt &c̄. sed bonū eorū est de opibus suis, eius cōsulere uolūtātē, cū cæteris eius sentētis uide eū in libro de orādo deū, & lib. de gr̄a noui testamēti, ubi materiā diligēt̄ expēdit, uerū ut ad institutū reuertamur, nonne cōsiderabis te proprio nūc mucrone cōficiēdū? Deus p̄ ante q̄ oram⁹ intuet̄ corda n̄ra, nō alijs opus habet, q̄ ad eū p̄ces deferant, qd̄ ergo opus est, aut qd̄ prodest Ch̄m ap̄ deū patrē it̄pellatorē habere? Sinam⁹ ergo (ut tuis v̄bis utar) Ch̄m sua quiete p̄frui, Deus p̄ nos, etiā Ch̄o non it̄pellatē, audiet, quēadmodū olim Abrahā, Isaac, alijsq̄ ueteris testamēti p̄res Christo nondū in

Tobia. xij.
Quo angeli offerunt deo orationes.
Retorsio argumenti in auctorem.

De inuocatione sanctorum.

terpellatore existente exaudiuit.

¶ Qui enim orēt cū suscitati nō sunt, atq; Chrs, q; si maxime intercedant, inuocationis p̄ceptum uolo exhibeas.

¶ Hoc itē dicis, quasi cineres nōdū recollecti, sint beatis animabus ad orandū necessarij. Nec aduertis hominū miserime, orationē & gratiarū actionem nō corporis, sed spirituales, hoc est animi esse opationes. Quocirca si ob solā corporis nondū suscitati absentia animæ beatæ & intellectū & uoluntate orare nō possint, eadē nimirū rōne deo gratias agere non possunt, imo nec intellectu deū uidere, nec uoluntate eo frui. Instar ergo trunci iacent oīno mortuæ, & omni operatione destitutæ. Præterea dic nobis de anima Epulonis qd sentis, An & ipsa ob absentia nondū suscitati carporis p̄pediebat, quo minus precaret; & diceret, Parer Abraham miserere mei. Et iterū. Rogo te p̄ mitte Lazarū &c. Et hoc est quod postea q̄ hæc scripserā, accepi, tibi a uenerando doctore obiectū esse in his uerbis. Ecce si mortu⁹ damnatus potuit orare Abraham pro alijs qui erant super terrā, ut gratiā p̄nitentię consequerētur, mltō magis id facere possunt mortui saluati. Rursum, Nonne etiā in Apocalypsi animæ defunctorū deum exorabant, pro effusi sanguinis ultione. Postremo ut te proprio telo iugulemus, nos legimus superiusq; ostendimus, id quod neq; tu inficias ire potes, nonnullos in suis necessitatibus, sanctorū uiuorū recte implorasse subsidia. Et quomodo mutuo alter pro altero orare debet, p̄ceptum habemus, p̄ceptū ergo inuocandi uiuos uolo exhibeas, & cum illud afferre nequiueris, eo q; sola nobis diuinæ maiestatis præcipiat sufficiatq; inuocatio, quid ergo inuocationis mortuorum p̄ceptum requiris? Quis iam non uidet, quam aniliter hic homo desipiat, & quantas nugas commemoret?

¶ Nec mirū est ecclesiā errare papisticā (q̄uis pijs non offecerit ille error) q̄ tot sæculis (horrendū dictū) torsit miseris conscientias, coacta confessione, satisfactione, statis, præcedentia.

h ij

LONICE
continuo ad
prædicta.

THEOLO
Retorsio ar
gumenti in
authorem.

Luca. xvi.

Apoca. vi.

Retorsio ar
gumenti in
authorem.

LONICE.
continuo ad
præcedentia.

Caput decimumtertium.

eiunijs, ceremonijs nõ christianis &c. blasphemaf deº hodie, & nomen eius in cultura & adoratione sanctorº suoz. Tot sunt hodie alieni dñj, q̄t Romana synagoga sanctos habet in suo Cathalogo.

THEOLO ¶ Minus obscurũ est tuũ mēdaciũ, q̄ q̄d refelli mereat, aut rñsione dignũ sit. Quis em̄ o isanũ caput (ut diui Hierony. uerbis utar) sanctos tanq̄ deos adorauit? quis hoies deos esse putauit? Sub hæc ex imploratione sanctorº, mō idolatriæ, mō blasphemix eccliam Romanã suggillas, atq; suspectã facis, quasi ipsa sit quædã specialis ecclia, q̄ sola sanctos inuocet, q̄s uniuersalis ecclia nõ inuocet; queso te q̄tus quisq; christianoz hoim, unq̄ docuerit sanctos nõ in uocandos extra Basilidẽ, Eunomiũ, & Vigilantiũ antiq̄s hæreticos, oim olim calculis uictos & dñatos, & p̄ter p̄ditorũ Lutheranoz colluuiẽ; atq; quũ præter hos, ne unũ quidẽ nominare poteris, & eccliam dei ex hæreticis, impiisq; hoibus nõ posse cõstitui, reliquũ fuerit, ex tribus duntaxat antiquis & ijs dñatis pariter & ex Lutheranis hæreticis cõfici eccliam. Porro a morte Vigilanti q̄ alijs duobus superstes fuit, & in cuius erroribus cõfutandis, abiiciendisq; uehementer sudauit, & summo nixu diuus obstitit Hierony. usq; ad Lutherana pestẽ, q̄ hac tẽpestate dominicũ gregẽ ubiq; terrarũ inficit, ferme mille centũ quinq; ginta anni abierunt, quibus a minimo usq; ad maximum christianus ppl̄s admirando quodã deuotiõis affectu, sanctorũ uenerationi implorationiq; deditus fuit. Hæc quũ ita sint, cõsequens profecto est aut nullã inter hoies, tot seculis eccliam Chri fuisse sup terrã, aut certe si quã fuisse cõtendere uoles, eã totã hæresum errorũq; turbis ac blasphemijs inuolutã ac infectã, necessum esse dicas. Cernis ne syphophanta miser, etiã sanctã & catholicam, id est uniuersalem te fœdare ac conspurcare eccliam, quando in articulo inuocationis sanctorũ Romanam ecclesiam blasphemix insimulas.

¶ Lonic. post uaria blasphemiaz exẽpla. Ca. XIII.

Soli tres heretici quõdam dñarũ sanctorum uenerationem.

Lutherani in maximum ca dũt incõueniens.

De inuocatione sanctorum.

ET tu quoq; Balthasar Satler Esslingensis &c. nonne **LONICE**
adhuc distinguis cū tuo monacho isto. Sācti nō sunt
(ne uirgo quidē dei para) inuocandi, ut nobis qd pre
stent adminiculi, ut nos iuuent cū nō possint, sed orēt &c.
Sed q; adhuc sanctos inuocandos esse clamas, ut pro nob
orent, uideris mihi exorbitare id qd &c. ex tuis ipsius uer
bis clarū est, cū & orare p nobis etiā sit auxiliū. Si em̄ san
cti orant, certe orōne sua nos iuuant &c.

¶ Pertædet hic meras & pudendas nugas refellere, qui **THEOLO**
bus tñ antea, iterū atq; iterū satisfecimus, non em̄ noui qd
affers, sed cuculi more, eādē cantilenā recātas. Quare sug
gillatione tua p̄termiſſa ad alia redeamus.

¶ Non soli Isaac, sed toti mundo aduſq; ſæculi con
summationē de^o bñ uult propter Abrahamū, quā ob cau **LONICE**
ſam; ut cōpleat iuramentū qd præſtitit Abrahæ, & qd ob **in ſolutione**
audierit uoci ſuæ. Queſo te q̄ eſt ſequela; propter Abra **quarti argu**
hamū deus bñfecit Isaac & ſemini eius, igit̄ inuocandus **menti.**
eſt Abrahamus, nēpe mortuus tū erat, adeo truncus es, ut
nihil intelligas, & doctorē agis eccl̄iæ dei, illū inuocari ne
ceſſum eſt, q nos iuuare p̄t, & q datus eſt nobis quondam
promiſſus auxiliator. Non em̄ Abrahamus promiſſus &
datus eſt nobis adiutor, ſed quid dicit ſcriptura; In ſemine
tuo benedicent̄ &c. quēadmodū Paulus, In ſemine tuo in
quit q eſt Chr̄s &c. Chr̄s dei filius eſt, propter quē de^o
Abrahæ iuramentū præſtitit, hac rōne ſeminis, filij Abra
hæ ſumus, In hoc ſemine omnes benedicimur, hoc ſemen
datū eſt nobis in certiffimū auxiliū, dein in mediū redem
ptionē &c. non Abrahā. Ergo illud ſemen inuocari mō,
non Abrahā proſus debet &c. Quis em̄ unq; dialectico
rū ita intulit, Deus Isaac propter Abrahā benefecit, er
go Abrahā eſt inuocandus, imo Abrahami ſemini bñ uo
luit propter iuramentū ſuū, nō propter ipſum tātū, Abra
ham nihil eſſet, niſi deus optimus, maxim^o illū reſpexiſſet,
non tā ipſum, q̄ iuramentū ſuū, Non eſt dubiū qn & ho
die propter ſanctos ſuos prophetas, ap̄los, martyres, deus

Caput decimumquartū.

bñ uult christianis oibus, nō propter eos tm̄, sed q̄ credi-
derūt uerbo eius, uixerunt in Ch̄i mandato, imo q̄ filiū
& ueritatē cōfessi sunt, quanq̄ plus deus uerbū suū respi-
cit & promissionē, q̄ ullā creaturā, certū est q̄ suos diligit
& c̄. itaq; & propter sctōs suos q̄ eū in hac uita cōfessi sunt
nō parē bñficētiē exhibet mortalib⁹ donec cōpleat nūme-
rus eorū, s; nōdū seq̄, de⁹ bñfecit ecclīe primū pp̄ Ch̄m
deinde propter mēbra Ch̄i, ergo mēbra sunt inuocanda.

THEOLO

¶ Quo solus Ch̄s, quō etiā & Abrahamus sit inuocā-
dus, satis paulo supius expressim⁹. Deinde licet Abrahā-
mus nihil eēt (qd̄ & nos dicim⁹) nisi de⁹ gratuito eū intui-
tu respexisset, grām q; iustificantem cōtulisset, nepe q̄ ali-
as & pditionis fili⁹, & pdēdorū filiorū p̄ māsisset. Ad hęc
licet etiā ipse nō ex opibus, sed p̄ solā fidē charitate forma-
tā sit iustificatus, tm̄ p̄ fidē iā iustificatus, deo auxiliante, bo-
na opa fecit, quorū certe contemplatione, deus posteris ei⁹
benefecit, quā ob causam & dñs Isaaco dixit. Ego tecum
sum, benedicā tibi, multiplicabo semen tuū propter seruū
meū Abrahā. Fecit etiā deus eius posteritati bene, ut spō-
sionē suam adimpleret, & uerbis facta responderent quan-
do dixit. Tibi & semini tuo dabo uniuersas regiones has,
cōplens iuramentū qd̄ sponendi Abrahā & c̄. & benedi-
cent in semine tuo oēs gentes, eo q̄ obedierit Abrahā uo-
ci meę. Hęc nō satis est recēuisse, sed oīno etiā optet non
somnialet (qd̄ tibi curę nō est) cōsiderare deū iuramentū
promissionis Abrahę, ob ei⁹ bona merita sponōdisse. Scri-
ptū est em̄, Per memetip̄m iuraui dicit dñs, q̄a fecisti rem
hęc & nō pepcisti unigenito filio tuo bñdicā tibi & c̄. &
bñdicent in semine tuo oēs gentes terrę, q̄a obedisti uoci
meę. Hęc tui Lutherani diligenter aduertant, qui oīa soli
deo ascribentes, nihil bonis opibus tribuunt.

Gene. xxvi.

Ibidem.

De⁹ propter
bona opa A-
brahę iurauit
Gene. xxij.

LONICE.
in solutione
sexti argu-
menti.

¶ De māmona iniquitatis & c̄. Quis ergo sensus est? opa
nra sunt fidei fructus. Fides aut̄ in cā est sola, q̄ dñs nos ag-
noscat, Ch̄s ille sol⁹ est dñs oīm, q̄ nos recipit. Sed q̄a qd̄
minimo ch̄iano impartit, & Ch̄o fit, suo ipsius testimo-

De inuocatione sanctorum.

nio nihil aliud uult, q̄ q̄ in eterna tabernacula nos recipit
at ipse q̄ fidē inspicit, q̄ charitatē opata est, q̄ sunt ueri & ui
uisti, q̄s Ch̄s sibi uendicat ac ea q̄ ip̄is cōtingūt nō secus
acceptat atq̄ sibi fierent, ideoq̄ recipiunt isti amici, id est,
sunt in cā q̄ Ch̄s deficientes recipiat.

¶ Calumniā quā hactenus latentē sp̄ aio spirabas, nunc THEOLO.
oibus palā cernendā profers, atq̄ in lucē prodis. Nunc de
mū uirus illud euomis, q̄d huc usq̄ non satis cognitū fuit.
Eteim̄ inscitiā tuā hactenus in causa esse credideram q̄ do
ctore illū eximiū contradictionis incusaris, ubi nulla con
tradictio, nihil repugnans erat, sed mera, sicut supra oñdi
mus (ut dialecticor̄ uerbo utar) æquiuocatio, quā cōtradi
ctio secū minime patit. Nūc uero luce clarius cōspicio ag
nitā ueritatē p̄ malitia (ut est fere hereticor̄ ingeniū) te op
pugnasse. Quēadmodū nāq̄ hic dicis Christū solū esse do
minū oīm, q̄ nos in æterna recipit tabernacula, ita & do
ctor ille nō uulgaris eruditōis hō asseruit Ch̄m eē solum
oīm dñm, q̄ in nobis grām opat̄ sanitatū. Sicut ut dicis pau
peres Ch̄i nos in eterna tabernacula recipe, id est eos esse
in cā, q̄ Ch̄s recipiat, ita & doctor ille uoluit sc̄tōs i cā eē
q̄ Ch̄s nobis sanitatū uirtutē operet. Ad hęc, sicut Ch̄i
pauperes, nihil opationis adhibet, q̄ in eterna recipiamur
tabernacula p̄ter orationē, ita profecto & ille uoluit sc̄tōs
imploratos, nihil adhibere opationis, q̄ sanitatis aut sancti
ficationis grām cōsequamur, extra solā orationē. Deniq̄
sicut elemosyna cōclusa in sinu paupis etiā nō supplicātis
orat & impetrat apud deū, quēadmodū scribit. Conclude
elemosynā in sinu pauperis & ipsa orabit pro te, id ē deū
prouocabit ad tui remunerationē, ita dicim⁹ & sc̄tōr̄ me
rita etiā nō supplicantiū, eo mō q̄ declarauim⁹, cū orare tū
ipetrare nob̄ bona apd̄ deū, q̄d & tu mō de opib⁹ Abrahę
affirmaſti, O igiī egregiū sophistā, nōne captiose tuę q̄sti
ones cōclusiōesq̄ in p̄ntia tibi obsūr? Nōne te calūnię mē
daciq̄ arguunt? qui ad hoc dolose inuigilaſti, ut uirum
egregiū in quo cū literis probitas morū ac uitę sc̄t̄imonia

Aperit Lu
therani mali
gna calūnia.

Eccle. xxix.

Pastor Elling.

Caput decimumquintum.

exæquo certat, & sine cōtrouersia te meliorē, de cōtradictione utpote a seipso dissidentē notares.

Lonicerus in solutione septimi argumenti. Cap. XV.

LONICE. **E**Sto q̄ sancti cōtemplent diuinū uultū, sic respondeo Angeli nō sunt inuocādi, ergo nec sancti, q̄nquidē inuocatio solū deū concernit, ex q̄ om̄is salus n̄ra de p̄det & iuuamen, spirituūq; administratoriorū erga nos cura. Postremo si uelis sanctos iuxtaq; angelos inuocādos ostende scripturā, scripturā a te posco &c. quā dū producere nō potes, claret quæ sit tua infania.

THEOLO. ¶ Non mō donamus, uerū etiā docemus, solū deū, tanq̄ oīs n̄ræ salutis tū aiæ, tū corpis authorē. Porro quū fideles discipuli Petri apl̄m inuocarent, quatenus a Ch̄ro obtineret suscitationē Tabitę uiduæ defunctæ, nōne illa ip̄a inuocatione diuinā recognoscebant uirtutē? Nihil itaque mirū si circa sanctoz; angelorū inuocationē, simile q̄ddam cōtingat. Etenim angeli hoībus opitulant, dicente propheta. Non est q̄ adiuuet me, nisi Michael princeps uester. Præterea apud eundē prophetā princeps (id est angelus) Persaz; restitit angelo Gabrieli, spatio uiginti dierum. Atq; ob hanc causam angeli, etsi propria locutiōe sint dei ministri, in scripturis tñ dicunt n̄ri, & nobis cōtra aduersas tenebrarū ptātes in custodes a deo dati. Nā iuxta saluatoris uocē, Angeli eorū in cœlis sp̄ uident faciē p̄ris mei, qui in cœlis est, ubi glossā, magna dignitas animaz; ut una quæq; habeat ab ortu natiuitatis in custodiā sui, angelum delegatū. Vñ & in ap̄loz; actis dicebant, Angelus eius ē, uidelicet Petri apl̄i. Cur ergo angelos tāq; dei ministros, n̄ros uero infra deū pattonos inuocare nefas fuerit, ut nobis apud deū bona obtineant, q̄bus diuino iussu n̄ri custodia demandata est, ut sic deus in ipsis, ut in suis ministris honoret; Tu uero Germaniæ pestis & bonoz; hoīm corruptela, apto Marte in dei sanctos debacchans atq; sæuiēs scripturas requirisiq; huic rei suffragent, q̄ doceant sc̄tōs

A&.ix.

Danie.x.
Ibidem.

Matth. xvij.

Actuum. xij.

De inuocatione sanctorum.

inuocandos, quibus liquido huius rei innotescat ueritas, bene est & tuo more facis, at nos contra abs te scripturas postulamus, quibus sanctorum inuocationem hominibus interdictam esse tueri possis, quas cum afferre, nisi adeo pro te adulteratas penitus ac corruptas nequeas, illud saluatoris clypei loco assumendum statui. Qui non est contra uos pro uobis est, imprimis quum ueritas nostra tot scripturis sit consentanea, signis quoque plurimis atque prodigijs per spiritum sanctum comprobata. Et qui de miranda est Lutherano temeritas, quod in eo reprobant ecclesiam, sanctosque doctores, quod sacra non improbat scriptura

¶ Ais, si caput Christi intercedat & membra, in tertio argumento diuulsum est, Primum caput nostrum excitatum, & sic intercedit, membra si excitata, adhuc Christi inuocationem & intercessionem scriptura tota nobis commendat, sanctorum nullo quod equidem sciam loco.

¶ Fuga quam super Christi resurrectionem struere conaris, quae THEOLO sit a fide aliena, & quae sapiat haeresim, dein quae sit ridicula ex his satis liquet quae antea diximus, praecipue quum omne id quod merito & pie credi debeat, in sacris litteris manifeste expressum uis habere, quasi non ex his quae legimus, aliqua etiam quae non legimus, intelligamus. Quocirca tuae partes fuerint, ostendere ubi in sacris litteris nomen habeat, Homouision, quae pater & filius consubstantiales describunt, Vbi patrem ingentum, ubi Christum in corpore, anima, & deitate, sub utraque specie sacramenti contineri, ubi die dominica, prima hebdomadae die, & non ultima (ut in ueteri lege) celebranda legeris, Et ut semel dicam omnino de tuo quod so, quod in loco sacrae scripturae proditum sit, euangelium illud esse Matth. ap. 1, quod cum omni omnia eius esse prohibet. Itidem de caeteris euangelistis requiro, Et quum istud ex canonica scriptura non habeat, sed ex sola ecclesiae traditione firmiter creditur. Neque propterea aliquid praemissorum in sacris litteris expressum ostendere possis. Resipisce obsecro, & anatematiza totius Lutheranae caecitatis praecipuum fundamentum, atque tibi persuade ecclesiae attestationem, approbationemque ualidam esse, etiam in his quae in sacris litteris non exprimuntur. Alioqui pleue fuerit, eodem tuo ar-

gumento quempiã probare euangelia nõ esse descripta in
 stinctu spūs sancti, neq; eo ipso authore, sed ab his qui ho
 mines erant, & præterea nihil. Nullius itaq; præti, nulli
 usq; autoritatis ea essent q̄ in illis cõscripta cõtinent.

LONICE ¶ Hic quoq; quũ non haberes q̄ te uerteres, recurris ad
 Apocalypsim quæ ad pugnã ualere nequit. Tu argumen
 taris, sancti sunt fratres n̄ri, ergo sunt inuocandi &c. nun
 q̄ nõ iners, qd̄ ex textu quẽ adducis colligi nulla rōne p̄t
 adeo ne mica quidẽ salis in te trunco dilitefcit.

THEOLO ¶ Audi qd̄ uenerandus doctor Iacobo scripserit postri
 die q̄ Hoochstrat° calamũ huic articulo admouisset. Nõ
 inqt sicut inutilis ille Lonicerus calũniã intuli. Sancti sũt
 fratres n̄ri, ergo sunt inuocandi, sed sic inter cõcionãdum
 argumẽtabar. Sancti in cœlis apud p̄rem uiuẽtes, proban
 tur in Apocalypsi fr̄es n̄ri, ergo nos ut fr̄es suos diligunt.
 Si nos diligũt, ergo actus dilectiõis exhibẽt, q̄z, interpel
 lare pro fratrib°, nõ est utiq; postrem° &c. Hinc satis per
 spiciũ est apostatã illũ, infidelẽ meũ recitasse argumẽtum
 sed optuit solutioni suę uia parare. Vides ne mō nugator
 euãgelice malignitatis tuæ p̄stigias iã interceptas, quũ ille
 nõ sc̄tõs inuocãdos, sed eos pro nobis orare nõ p̄nitẽdo
 cõcluserit argumẽto. At hæc nõ paḡ robotis p̄fati docto
 ris cõclusioni affert id qd̄ in eodẽ libro scribit Ioãnes. Da
 ta sunt ingens angelo incẽsa ml̄ta, ut daret de oñonib° san
 ctõz oim, sup aureũ altare, qd̄ ẽ añ thronũ dei. Si oim san
 ctõz obtulit oñones (neq; inducere aim possum, ut credã
 eũ exclusisse sc̄tõs in Ch̄so dormiẽtes) Obtulit ergo ange
 lus & hoꝝ oñones. Hi aut̄ (cũ oib° bonis pleni sint nullius
 q; indigeãt) pro se nõ orant, orãt itaq; pro nob̄ cõfratrib°
 suis. Et ne hoc nimĩ absurdũ tibi uideãt, tali cõfirmamus
 argumẽto. Apud Paulũ legim°. Pro inuicẽ sollicita sunt
 mēbra & si qd̄ patit̄ unũ mēbrũ, cõpatiunt̄ oia mēbra, siue
 gloriãt̄ unũ mēbrũ, cõgaudẽt oia. Vos at̄ estis corp° Ch̄ri
 scilicet mysticũ. Hoc at̄ corp° cõstituit̄ ex mēbris int° in
 ter se charitate ordinatis, Ordo at̄ ille cõsurgit ex ea mem

Corin. xij.

De inuocatione sanctorum.

broꝝ unione, q̄ est ad caput ipsi⁹ corpis, q̄d ē Chꝛs. Porro Apoca. vi.
sc̄ti ccelū incolētes Chꝛo capiti maxie sunt uniti. Sūt etiā
iuxta scripturā, iuxta corp⁹ Chꝛi, ꝑcipuo cōfrēs nꝛi. Frater
nꝛ aut̄ charitatis ē se mutuo onerib⁹ leuare q̄tū ip̄a iustitia
ꝑmittit. Quo circa reliquū eē uidef̄ eos pro nꝛa salute ap̄d
deū suis oꝑonib⁹ laborare, q̄d satis ex Apocalypsi nos oꝑn̄
disse reor apud quēuis, mō rōnis exps nō sit. Postremo q̄
hac de cā dicis Apocalypsim Ioānis nihil ad pugnā uale
re, nihil mirū facis. Nā ita est fere hereticorū ingeniū, ut iu
xta ꝑphete uocē ab onerib⁹ dorsū diuertāt. Nā ꝑiñ argu
mētari ac si diceret, Aduersarij gladi⁹ eo nō ualet ad pug
nā, q̄ ictū ei⁹ neq; ferre, neq; declinare ualeā. Ceterū Hie
ronym⁹ cuius doctrinā nemo nō mirat̄, in prologo Apo
calypsis, eā ascribit Iohāni ap̄lo & euangelistā. Et cōtra
Louinianū ad probandū eūde euāgelistā etiā fuisse ꝑphe
tā, sic de eo scribit. Vidit em̄ in Pathmos insula &c̄, rele
gatus, Apocalypsim infinita futuroꝝ mysteria cōtinentē
Præterea diuus Aug. li. i. de sc̄tā uirg. cap. xxvij. & lib. de
ꝑctōꝝ meritis & remissioe, ca. vij. Itē cōtra epl̄am Gaudē
tij, li. ij. ca. xix. nō solum asserit Apocalypsim eē Iohānis
ap̄li, uerū etiā ex eo libro cōfutat hæreticos. Postremo di
uinus ille Dionysius eidem ap̄lo cōtemporaneus in sua ec
clesiastica Hierarcha, de pontifice missam celebrante tra
ctans, siue arcanā illā inquit ac mysticā oīno uisionē dilex
it̄i discipuli &c̄. exponit, sup̄ q̄ Stapulēsis. Apte inquit te
stat̄ bt̄s ꝑꝛ, sc̄tām Apocalypsim eē Ioānis euāgeliste, nec
res in primitiua ecclia erat cōtrouersa. Quid ergo adeo in
sanis euāgelice nugator ut dicere nō uerearis Apocalyp
sim Iohannis euangelistā ad pugnā nō ualere, qñ ex eo li
bro omnes ferme ecclesiæ doctores disputauere, an nihil
apud leuē grammatistā ualabit ecclesiæ authoritas, q̄ in sa
cratissimo missæ officio huic libro Iohannis apostoli ti
tulum dat. Ceterū quam indeuibilis sit militans sit ecclia
a christiana ueritate, nuper in quodam opusculo, auxilian
te deo optimo, maximo, clare ostendimus.

Psal̄m. lxxx.

Lib. i. ca. xiiij

Cap. iij.

Quia autem auxiliante deo, cuncta quæ responsione digna, noster Lonicus aduexit, euacuauim⁹. Nunc reliquum est ut inquiramus, an cœligenæ cognoscant orationes nostras ad se fufas, deinde an sancti pro nobis precantes præsciant, quid circa rem petitam diuina maiestas facere disposuerit. Postremo an semper eorū orationes exaudiantur. Ad hæc ergo suo ordine respondemus, Tametsi sanctis in cœlis naturali cognitione orationes seu inuocationes nostræ nō innotescant, tamē incredibile nō est, animas sanctorū (ut magister dicit) quæ in abscondito faciei dei, ueri luminis illustratione lætantur, in illius contemplatione, ea quæ foris agunt intelligere, quantum illis ad gaudium, uel nobis ad auxiliū pertinet. Sicut enim angelis, ita & sanctis qui domino assistūt, petitiones nostræ innotescunt in uerbo dei, quod contemplantur. Nec mirum, beatus namq; est, qui habet quicquid uult, & nihil inordinate uult. Ad rectitudinem autem uoluntatis (q̄ utiq; sanctis non deest) pertinet, ut ea cognoscant quæ ad se pertinent, Porro ad gloriam eorum utiq; pertinet si inuocentur, præstentq; petentibus auxilium ad salutem, Hoc em̄ pacto cooperatores dei sunt in his quæ ad æternam ducunt salutem. Quod sane non in modicam eorum cedit gloriam. Nam ut diuin⁹ ille inquit Dionysius. Præstantius igit & diuinius est (ut sacra testantur eloquia) dei esse cooperatorem. Innotescunt igitur cœlitibus orationes ad eos fufæ, quod tamen non de quibuslibet futilibus, sed de pijs orationibus intelligendum arbitror. Quū hæc igitur ita se habeant, etiam ad id quod secūdo propositum est magister respondens, cur non credamus (inquit) animas sanctorum, dei faciem contemplantium, in eius ueritate intelligere preces hominum, & quæ implendæ sint uel nō. Quo sane uerbo (si attente cōsideremus) causam tacite sub signat, Cur in ueteri testamento sancti ut pro uiuentibus

Dist. xlv. q̄rti

S. Tho. distin. quarti.

Cœlestis Hierarchiæ, ca. iij

Distinctione. xlv. quarti.

De inuocatione sanctorum.

intercederent non inuocabantur; neq; enim eis innotescerent preces inuocantium, in tenebris quippe sedebant, diuinam maiestatem nondum cōtemplantes, iuxta id quod scriptum est, Abraham nesciuit nos, Israel ignorauit nos, At uero quum scriptum sit. Nunc ergo audi orōnes mortuorum Israel, & filiorum suorum, quanquam eis ob causam iam dictam non innotescerent preces suorum, uerisimile tamen est, patres in limbo sedentes pro filiorum salute orasse, nisi forte quispiam scripturam hanc contorquere contenderit, ad orationes, quas ipsi adhuc uiuentes pro salute filiorum, successorumq; fuderant, Vt ergo reuertamur ad id unde digressi sumus, opinio ac sententia magistri est, beatos ante intelligere dum orant, an orationes eorum implendæ sint. Et reuera id necessarium est, quando uoluntate completa (quam consequentem dicimus) aliquid peturi sunt. A deo enim (inquit magister) supernæ uoluntati addicti sunt, ut nihil præter eius uoluntatē uelle queant. Neq; tamen ob hoc frustra orare censendi sunt, sicut hæretici autumant, Nam quemadmodum deus prædisposuit inuocantem saluari, ita & eius salutem, certis mediis prouenturam decreuit, sine quibus reuera is qui inuocat salutē non assequitur. Quare sancti uidentes deū ad suas preces, salutem uelle conferre inuocantibus, ne amicis desint, omni posthabita mora, feruentissime orationi insistant. Quemadmodum etiam in aulis principum feri solet, nam si ibi quispiam, cui uel necessitudo uel familiaritas cum rege intercedit pro salute amici aut beneuolentis orauerit, qui tamen ante sciat quod orauerit, se exauditum iri eius interpellatio superuacanea non erit, imo eo celerius feruentiusq; instabit, quo magis cupiat indigenti aut amico prodesse. Si uero sancto reuelatum fuerit, inuocantem non esse exaudiendum, non interpellabit, quia a uoluntate diuina, neq; uult, neq; potest discordare. Porro si quispiam curiosus inquirere uelit, ut sancto cui inuocatio ad se facta, iam deo reuelante innotuit, predictorum (id quod impossibile

Esaia. lxiij.

Baruch. iij.

mag. lviij.

Caput decimum sextum.

non est) neutrum reueletur hoc casu, Sanctus quidem (si Scoto credamus) orat, expectans ut orationem suā sequatur determinata reuelatio exauditionis, uel saltem effectus exauditionis, quantum ad ipsum petentem. Et quidem in hac parte (quantū cōiicere licet) non orant sancti secundū uoluntatem completam, id est consequentem, sed quasi diuinam consulentes uoluntatem, orant secūdum uoluntatem antecedentem, secundum quam etiam deus uult omnes homines saluos fieri. Porro talis uoluntas non semper adimpletur, etiam si diuina sit. Proinde tales nimirum sanctorum orationes non semper exaudiuntur. Vnde etiam hoc modo (ut magister sentit) etiam & angeli dicuntur uota nostra & orationes offerre deo, non quod ipsum doceant, sed quod uoluntatem eius super his consulant. Ex his quæ iam dicta sunt facile colliget prudens lector quid respiciendū sit ad id, qd ultimo de sanctorum exauditione proponebatur. Vnde laus & gloria Christo Iesu & benedictissimæ matri eius, qui uiuit & regnat deus in secula benedictus, Amen.

Vbi supra.

E R R A T A.

- B. primo, facie secunda, linea nona, lege, liberalitatem. Folio ij. facie. ij. linea. vi lege, hæc oia. Itē linea. xiiii. lege, idem ap̄sus. Folio quarto, facie secūda, linea quarta, lege, qui si.
- C. folio primo, fa. pri. linea. xi. a fine lege, sumus militantes Facie. ij. li. viij. a fine, lege, eisdem cōminatur. Folio. ij. fa. ij. li. ij. lege, mundi mortis. Fo. iij. fa. i. lin. i. lege, possit immutari. Fo. iij. fa. ij. linea ultima, lege, quod in idolio.
- D. fo. i. fa. i. lin. xij. lege, habes apud te ipsum. Item linea, xiiii, lege, q̄ ædificationis sunt. Linea. xvij lege, ab his qui ueram.
- E. fo. ij. fa. ij. linea. vij. a fine lege, uirgo minus digna. Fo. iij. fa. prima. lina. vj a fine, lege, Lutheranorum omnium.
- G. fo. pri. fa. pri. linea xij. lege. circūcisionis, Fa. ij. linea, iij. a fine, lege, ex sc̄dōꝝ numero. Fo. ij. fa. ij. linea. ix. lege, cooperationē actiuam, Fo. iij. fa. ij. linea. xvi. lege, collectas uocant.